

Afdeling energie, lucht, klimaat en duurzame gebouwen

ENERGIEPREMIES – VERSLAG 2014

Het verslag "Energiepremies 2014" biedt de mogelijkheid om in te gaan op de belangrijke vragen over het uitvoeringsprogramma van 2014, de betrokken premies, de begroting en de gevolgen daarvan.

Versie december 2015

Meer info
<http://www.leefmilieu.brussels>

Onderafdeling Promotie Duurzame
Gebouwen
Departement Energiepremies

ENERGIEPREMIES – VERSLAG 2014

VERSLAG ENERGIEPREMIES 2014: SAMENVATTING

1. HET SYSTEEM VAN ENERGIEPREMIES

Als uithangbord van een stimulerend en duurzaam energiebeleid zijn energiepremies een investeringssteunmaatregel die Brusselaars informeert en stimuleert, zodat zij de juiste keuze maken bij de energierenovatie van een gebouw en hun energieverbruik - en factuur - kunnen terugschroeven. De premies leveren aldus een niet geringe bijdrage tot de doelstellingen van het Gewest wat betreft het "Lucht-Klimaat-Energieplan" voor 2020, 2030 en 2050.

Tussen 2004 en 2012 hebben alle toegekende premies een totale energiebesparing van 1,2% opgeleverd voor het Gewest. Het gaat om een besparing die cumulatief is, omdat de effecten van de verbeteringen aan gebouwen blijven duren tot lang na de toekenning van de premie.

Bovendien ondersteunt het systeem een keuze van oplossingen die, zowel voor renovaties als voor nieuwbouw, energie-efficiënter - zo niet vernieuwender - zijn dan wat de markt spontaan aanbiedt. Het ondersteunt bovendien ook de Brusselse renovatie- en bouwmarkt.

Energiepremies worden sinds 2004 uitgekeerd en hebben sindsdien aan bekendheid en belang gewonnen. In 2014 vertegenwoordigden ze een jaarbegroting van € 23,5 miljoen, voor iets meer dan 15.500 uitgekeerde premies.

Van 2004 tot 2011 werd het systeem van de energiepremies uitgevoerd door SIBELGA. Vandaag wordt het technisch en administratief beheerd door het BIM, terwijl de GOB het boekhoudkundige luik voor zijn rekening neemt.

Concreet berust het systeem van de energiepremies op 3 pijlers:

- Een **uitvoeringsprogramma** dat elk jaar de technische en financiële kenmerken van de premies definieert; de jaarlijkse herziening zorgt ervoor dat het wordt afgestemd op de meest geavanceerde technologieën die op de markt beschikbaar zijn;
- Een **begrotingsmachtiging** die de beschikbare jaarlijkse begroting voor het premiestelsel bepaalt;
- Een **interministerieel protocolakkoord** dat de procedure van de betaling van de premies vlotter laat verlopen.

Sinds 2011 wordt bovendien rekening gehouden met **sociale maatstaven**. Dit betekent dat men bij de berekening van het premiebedrag rekening houdt met 3 inkomenscategorieën en dat woningen die in een RVOHR-zone gelegen zijn, automatisch een verhoogde premie krijgen.

2. RESULTATEN: WIE KRIJGT DE PREMIE EN WAARTOE DIENT DE PREMIE?

Gaat men dieper in op het effect van de begroting van 2014, dan stelt men vast dat de premies:

- vooral werden toegekend aan **gezinnen**, die 9 op de 10 premies ontvingen, wat 65% van het totale uitgekeerde bedrag vertegenwoordigt; deze premies gingen voor 67% naar de bewoners van de woningen;
- vooral betrekking hadden op werken aan **woningen**: dat was het geval voor 98% van de toegekende premies, wat 86% van het uitgekeerde totaalbedrag vertegenwoordigt;
- bijna allen betrekking hadden op **renovatiewerken**: meer dan 99% van de premies en meer dan 95% van het totaalbedrag;
- in de eerste plaats werden aangewend om gebouwen te isoleren (ongeveer 3/4 van de bedragen), vervolgens om energiebesparende systemen en toestellen (verwarming en huishoudtoestellen) te installeren en tot slot om energie-efficiënte investeringen te doen.

Het systeem van aanpassing van de premies aan de inkomens heeft zijn doel bereikt: gezinnen met een laag inkomen genieten doorgaans van een grotere terugbetaling van hun investering dan andere gezinnen.

De aan de premies gerelateerde werken vertegenwoordigen een gefactureerd bedrag van minstens € 118 miljoen; dit betekent dat **een investering van 1 euro overheidsgeld bijdraagt tot het genereren van meer dan 6 euro aan werkzaamheden voor de bouwsector.**

INHOUDSOPGAVE

VERSLAG ENERGIEPREMIES 2014: SAMENVATTING	1
INHOUDSOPGAVE.....	3
OVERZICHT VAN DE FIGUREN.....	3
OVERZICHT VAN DE TABELLEN	4
DOELSTELLING EN MOTIVERING VAN DIT DOCUMENT	6
INLEIDING: HET SYSTEEM VAN DE ENERGIEPREMIES	7
DEEL I: ANALYSE VAN DE TOEGEKENDE PREMIES TIJDENS HET BEGROTINGSJAAR 2014	15
DEEL II: ANALYSE VAN HET AANTAL INGEDIENDE DOSSIERS VOOR 2014 EN HET ADMINISTRATIEVE BEHEER VAN HET PREMIESTELSEL.....	45
DEEL III: VERGELIJKING OVER VERSCHILLENDE JAREN	56
BESLUIT: HET HUIDIGE SYSTEEM.....	58

OVERZICHT VAN DE FIGUREN

Figuur 1 - Opsplitsing van het aantal premies en toegekende totaalbedragen per belangrijkste technologische categorie	17
Figuur 2 - De "Trias Energetica" voor het ontwerp van gebouwen	18
Figuur 3 - Opsplitsing van het aantal premies en toegekende totaalbedragen per technologie	20
Figuur 4 - Energieverbruik en factuur van het BHG in 2012 - Opsplitsing per economische sector	21
Figuur 5 - Premiebedrag toegekend voor nieuwbouw per gebouwtype	24
Figuur 6 - Aantal premies en totaalbedrag voor gezinnen, per technologie	26
Figuur 7 - Opsplitsing van de aan gezinnen toegekende premies voor woningen, naargelang de aanvrager de woning al dan niet zelf bewoont.....	27
Figuur 8 - Aantal premies toegekend aan de openbare sector, per technologie	29
Figuur 9 - Totaalbedragen toegekend aan de openbare sector, per technologie	29
Figuur 10 - Aantal premies toegekend aan de privésector, gerangschikt volgens technologie.....	31
Figuur 11 - Premiebedragen toegekend aan de privésector, gerangschikt volgens technologie	32
Figuur 12 - Aantal premies toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie	34
Figuur 13 - Premiebedragen toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie.....	35
Figuur 14 - Verdeling van de inkomensniveaus op basis van het aantal premies en het bedrag van de premies (huishoudens).....	37
Figuur 15 - Opsplitsing van de uitgekeerde premies (aantal en bedrag) per inkomenscategorie van de aanvrager.....	40
Figuur 16 - Opsplitsing van de premies voor energiezuinige huishoudtoestellen op basis van de kenmerken van de aanvrager (inkomenscategorie, huurder/eigenaar).....	41
Figuur 17 - Opsplitsing van de werkzaamheden aan woningen die energieprijzen genieten in functie van de woningvoorraad per gemeente (uitgezonderd F-premies).....	42

Figuur 18 - Premies toegekend in functie van de RVOHR-zone (aantal en bedrag)	44
Figuur 19 - Aantal ingediende dossiers in kalenderjaar 2014, opgesplitst per status	45
Figuur 20 - Aantal uitgekeerde premies per ontvangstdatum en per stelsel	47
Figuur 21 - Aantal ingediende dossiers in kalenderjaar 2014, opgesplitst per status (situatie op 10/11/2015)	47
Figuur 22 - Maandelijks totaalbedragen per ontvangstdatum en per stelsel.....	48
Figuur 23 - Maandelijks evolutie van de lopende premies en de premies die wachten op betaling (in aantal).....	49
Figuur 24 - Maandelijks evolutie van de lopende premies en de premies die wachten op betaling (in bedrag)	50
Figuur 25 - Aantal behandelde premies per behandeldingsdatum.....	51
Figuur 26 - Bedrag van de behandelde premies per behandeldingsdatum	52
Figuur 27 - Maandelijks verloop van de betaling van de premies	52
Figuur 28 - Maandelijks betaalde bedragen, alle premiéstelsels samengeteld	53
Figuur 29 - Evolutie van het totaalbedrag van vastleggingen in 2014	54

OVERZICHT VAN DE TABELLEN

Tabel 1 Aantal premies en toegekende bedragen, 2004-2014	12
Tabel 2 - Opsplitsing van de premies volgens belangrijkste categorie, aantal en bedrag	17
Tabel 3 - Opsplitsing van de premies per technologie, aantal en uitgekeerd bedrag	19
Tabel 4 - Opsplitsing van de premies volgens gebouwtype	22
Tabel 5 - Opsplitsing van het aantal toegekende premies en het totaalbedrag van de premies per werftype (renovatie of nieuwbouw)	23
Tabel 6 - Opsplitsing van 'nieuwbouwpremies' per technologie, aantal en uitgekeerd bedrag.....	23
Tabel 7 - Opsplitsing van de B10-premies per aantal uitgekeerde premies	24
Tabel 8 - Opsplitsing van de B10-premies per uitgekeerde bedragen.....	25
Tabel 9 - Opsplitsing van de premies volgens belangrijke activiteitssectoren.....	25
Tabel 10 - Opsplitsing van de aan gezinnen toegekende premies per nieuwbouw en renovatie	27
Tabel 11 - Opsplitsing van de premies volgens het type openbare sector (aantal en bedrag).....	28
Tabel 12 - Premies toegekend aan de openbare sector, opgesplitst per gebouwfunctie	30
Tabel 13 - Opsplitsing van aan de openbare sector toegekende premies voor nieuwbouw en renovatie	30
Tabel 14 - Premies toegekend aan de privésector.....	31
Tabel 15 - Opsplitsing van de aan de privésector toegekende premies in functie van het type van begunstigd gebouw	32
Tabel 16 - Opsplitsing van de aan de privésector toegekende premies voor nieuwbouw en renovatie	33
Tabel 17 - Premies aan vzw's.....	33
Tabel 18 - Opsplitsing van de aan vzw's toegekende premies in functie van het type van begunstigd gebouw.....	35
Tabel 19 - Premies aan vzw's voor nieuwbouw en renovatie	36

Tabel 20 - Opsplitsing van het bedrag en aantal premies aan de verschillende sectoren per inkomenscategorie	36
Tabel 21 - Premies aan gezinnen opgesplitst per inkomenscategorie: aantallen en totaalbedragen ..	37
Tabel 22 - Detail van de premies per inkomenscategorie	38
Tabel 23 - Woningpremies	39
Tabel 24 - Gemiddeld premiebedrag voor energiezuinige huishoudtoestellen per inkomenscategorie van de aanvrager	40
Tabel 25 - Aantal premies en toegekend totaalbedrag per gemeente	41
Tabel 26 - Opsplitsing van het budget 2014 per gemeente en percentage met RVOHR-bonus.....	42
Tabel 27 - Belangrijkste weigeringsgronden in juli 2014.....	46
Tabel 28 - Vergelijking van de stelseljaren 2013 en 2014 in termen van aantallen en bedragen van toegekende premies.....	56

DOELSTELLING EN MOTIVERING VAN DIT DOCUMENT

1. DOELSTELLING

Dit document heeft de bedoeling om een gedocumenteerde analyse te maken van de resultaten van het systeem van energiepremies voor het begrotingsjaar 2014.

2. MOTIVERING VAN DIT DOCUMENT

De energiepremies worden beschreven in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 februari 2012 betreffende de toekenning van financiële steun op het vlak van energie. Artikel 7 bepaalt dat het BIM de Regering vóór 30 juni van elk jaar een verslag over de uitvoering van zijn verplichtingen en opdrachten gedurende het voorgaande jaar en over de acties van het uitvoeringsprogramma moet bezorgen. Dat verslag is dus een wettelijke verplichting.

Het verslag "Energiepremies 2014" moet een antwoord bieden op enkele fundamentele vragen:

- Beantwoorden het premiestelsel van 2014 en zijn uitvoeringsprogramma aan de verwachtingen? Welke premies werden het vaakst aangevraagd?
- Werd het budget voorzien voor 2014 volledig opgebruikt? Volstond het budget om de aanvragen te dekken? Heeft dit budget implicaties voor het budget van 2015?

In 2014 werden 16.564 premieaanvragen ingediend bij de BIM; er werden 15.528 premies uitbetaald, die samen een bedrag van € 23.588.560,272 vertegenwoordigen.

3. STRUCTUUR VAN HET DOCUMENT

Het document omvat de volgende delen:

- Inleiding: het systeem van de energiepremies
- Deel I: Analyse van de toegekende premies tijdens het begrotingsjaar 2014
- Deel II: Analyse van het aantal ingediende dossiers voor 2014 en het administratieve beheer van het premiestelsel
- Deel III: Vergelijking over verschillende jaren
- Conclusie

INLEIDING: HET SYSTEEM VAN DE ENERGIEPREMIES

Energiepremies worden sinds 2004 uitgekeerd en hebben sindsdien aan bekendheid en belang gewonnen. In 2014 vertegenwoordigden ze een jaarbegroting van € 23,5 miljoen¹, voor iets meer dan 15.500 uitgekeerde premies.

Als uithangbord van een stimulerend en duurzaam energiebeleid zijn energiepremies een investeringssteunmaatregel die Brusselaars informeert en stimuleert, zodat zij de juiste keuze maken bij de energierenovatie van een gebouw. De premies leveren aldus een niet geringe bijdrage tot de geïntegreerde doelstellingen van het Gewest wat betreft het "Lucht-Klimaat-Energieplan" voor 2020, 2030 en 2050. In tegenstelling tot andere steunmaatregelen, is het energiepremiestelsel niet in de eerste plaats bedoeld om Brusselaars gemakkelijker toegang te verschaffen tot een woning, maar wel om hen te helpen om hun woningen zo te verbeteren dat hun energieverbruik getemperd wordt.

1. ALGEMEEN - DE DOELSTELLINGEN VAN HET PREMIESYSTEEM

Het energiepremiestelsel is zo opgevat dat het milieudoelstellingen haalt en tegelijkertijd op coherente wijze rekening houdt met sociale en economische bezorgdheden.

1.1 Energiebesparing stimuleren en bijdragen aan de vermindering van de CO₂-uitstoot

De algemene doelstelling van dit instrument is het energieverbruik terugschroeven en de CO₂-uitstoot verminderen. In het Brussels Hoofdstedelijke Gewest zijn woongebouwen de grootste energieverbruikers (70%)². De isolatie van gebouwen en de renovatie van verwarmingsinstallaties zijn dan ook een prioriteit om de doelstellingen inzake uitstootvermindering van de Europese Unie te behalen. De premies zijn voor Brusselaars een belangrijke stimulus om te investeren in maatregelen die hun energiefactuur doet dalen en om bij te dragen aan deze algemene doelstellingen.

Het instrument heeft aan de basis geen typisch sociaal oogmerk maar beoogt eerder de bevordering van energiebesparende investeringen, door de burger wegwijs te maken in de meest geavanceerde technologieën die beschikbaar zijn op de markt. Sinds 2011 werd er evenwel een sociaaleconomische dimensie aan toegevoegd, met hogere premies voor aanvragers uit de gemiddelde- en lage-inkomenscategorie.

1.2 De innoverende energierenovatiemarkt en de tewerkstelling in deze sector verbeteren door de vraag te stimuleren

Het gebruik van energie-efficiënte materialen, systemen en toestellen is erg belangrijk om het comfort van gebouwen te verzekeren en het energieverbruik te optimaliseren. Deze specifieke takken van de bouw- en productiesector kennen een snelle evolutie, onder andere door de snelle prijsstijging van de traditionele energiebronnen in Europa. Een van de grootste uitdagingen voor deze markt is evenwel het creëren van een voldoende 'kritische massa' om nieuwe technologieën ingang te doen vinden in de dagelijkse renovatiepraktijken.

¹Het zijn de energieleveranciers die, ter promotie van energie-efficiëntie, een maandelijkse bijdrage leveren aan het fonds voor het energiebeleid.

²Energiebalans van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, BIM (2014)

Het energiepremiesysteem sluit aan op de logica van steunmaatregelen voor investeringen in energie-efficiëntie. Het biedt mensen die voor renovaties staan (of, in een beperkt aantal gevallen, een nieuwbouw neerzetten) de kans om energie-efficiëntere - of vernieuwende - oplossingen te kiezen - dan wat de markt hun spontaan te bieden heeft. Het ondersteunt op die manier ook de Brusselse renovatie- en bouwmarkt.

Energiepremies helpen om op lange termijn te investeren, door de energiekwaliteit van de renovatie of de nieuwbouw te verbeteren zodat woningen niet verouderd of slecht geconfigureerd zijn na verloop van 5, 10 of 15 jaar, terwijl de investeringen zelf (dak, raam, muur, ...) een aanzienlijk langere levensduur hebben (20 jaar voor technische installaties en meer dan 50 jaar voor de bouwschil). De premies geven mensen een 'duwtje in de rug' zodat ze net iets meer kunnen investeren in betere energieprestaties. In het licht van de onafwendbare stijging van de energieprijzen en de noodzaak om de uitstoot van broeikasgassen drastisch terug te dringen tegen 2050, is een beleid dat erin bestaat om investeringen te stimuleren die beantwoorden aan deze uitdagingen, een goed beleid.

De energiepremie speelt ook indirect de rol van stimulator voor economische groei door indirect de transitie te bevorderen - en zelfs de toename - van bedrijven die opteren voor innovatie en door de opleidingen van de betrokken werknemers en ondernemers te stimuleren, alsook de lokale en moeilijk verplaatsbare technische beroepen, in overeenstemming met de doelstellingen van de Alliantie Werkgelegenheid-Milieu³. Door een beroep te doen op een vakman wordt de correcte en veilige uitvoering van de werken gewaarborgd en blijft de milieu-impact van de werkzaamheden of de installatie beperkt.

1.3 Ondersteuning van de doorvoering van een strenge Europese energiewetgeving

De energiepremie is ook een instrument dat nuttig kan bijdragen tot de doorvoering van een wetgeving en de naleving ervan.

De invoering van de EPB-verwarmingsreglementering is hier een goed voorbeeld van. Sinds 2012 is de premie voor verwarmingsketels onderworpen aan een erkenning van de installatie door een EPB-verwarmingsinstallateur, wat heeft geleid tot een stijging van de aanvragen tot erkenning door installateurs, meer bewustwording en voorlichting van de particulieren omtrent deze wetgeving en de verzekerde goede ontvangst van de controleattesten.

1.4 Kortom...

Kortom, het energiepremiesysteem biedt de volgende voordelen:

- Sociale gevolgen: minder energieverbruik en dus lagere energiefactuur; optimalisering van de kosten voor duurzame energierenovatie voor de bouwmeesters; meer comfort voor de gebouwen die al of niet door de eigenaar bewoond worden; ondersteuning van de implementatie van Europese regelgeving inzake energie-efficiëntie;

³<http://www.aee-rbc.be/>

- *Economische gevolgen*: ontwikkeling/groei van de markt van energie-efficiënte en innoverende renovaties; opwaardering van het onderzoek;
- *(Indirecte) gevolgen voor de tewerkstelling*: behoud/stimuleren van tewerkstelling in de sector van de energie-efficiënte renovaties en lokale, officiële en niet of weinig verplaatsbare tewerkstelling;
- *Gevolgen voor het milieu*: bijdrage tot terugschroeven van de CO₂-uitstoot door de betere energieprestaties van gebouwen.

2. HUIDIG WETTELIJK EN BUDGETTAIR KADER

Het energiepremiestelsel maakt deel uit van de familie van de subsidies voor een rationeel energieverbruik. Het wordt gespijsd door heffingen op de omzet van de netbeheerders voor elektriciteit en gas⁴ die in het Begrotingsfonds voor het Energiebeleid worden gestort.

Van 2004 tot 2011 werd het systeem van de energiepremiestelsel uitgevoerd door SIBELGA. Vandaag wordt het technisch en administratief beheerd door het BIM, terwijl de GOB het boekhoudkundige luik voor zijn rekening neemt.

Heel summier uitgelegd, bestaat het wettelijk kader van het energiepremiestelsel uit de herziene elektriciteitsordonnantie (2011) en het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 09.02.2012 betreffende de toekenning van financiële steun op het vlak van energie.

Concreet berust de uitvoering van het systeem op 3 pijlers:

- Het **jaarlijks uitvoeringsprogramma** dat het premiestelsel definieert en het jaarlijks toegekende budget bepaalt;
- De **begrotingsmachtiging** die de beschikbare bedragen bepaalt (onder voorbehoud van bijdragen aan het Fonds);
- Het **interministerieel protocolakkoord** dat de budgettaire en boekhoudkundige procedure voor de betaling van de premies vlotter laat verlopen.

2.1 Het uitvoeringsprogramma en het jaarlijkse premiestelsel zorgen voor een dynamische omkadering van de premiestelsels.

Het uitvoeringsprogramma is een document dat jaarlijks wordt goedgekeurd door de Regering en dat het **premiestelsel** bepaalt, d.w.z. de technische, administratieve en financiële voorwaarden voor de toekenning van de premies. De Regering herbepaalt hierin het toegekende budget. Onder bepaalde voorwaarden kunnen het programma en het budget in de loop van het jaar gewijzigd worden⁵. Het

⁴Openbardienstverplichting

⁵"De Regering keurt vóór 1 oktober van elk jaar het uitvoeringsprogramma voor het volgende jaar goed van de acties met betrekking tot het rationeel gebruik van elektriciteit ten behoeve van alle categorieën van eindgebruikers en plaatselijke dienstverleners waarnaar wordt verwezen in het voorgaande lid, evenals de hieraan gerelateerde begroting. Dit uitvoeringsprogramma omvat de financiële en technische voorwaarden

uitvoeringsprogramma verleent een zekere dynamiek aan het apparaat, omdat de jaarlijkse herziening van de technische bepalingen de quasi real-time ondersteuning van de evolutie van energie-efficiënte technologieën of technologieën die verband houden met hernieuwbare energiebronnen mogelijk maakt. De financiële bepalingen staan borg voor een snelle reactie op economische schommelingen.

Het besluit van 09.02.2012 bepaalt de inhoud nader:

"Art. 4.

§ 1. Het voornoemde uitvoeringsprogramma bepaalt:

- 1° de aard, de technische criteria en de categorieën van begunstigen van de premies en van de interestbonificaties die gelden tijdens het bedoelde jaar;
- 2° de regels waarmee het bedrag van de premie of van de interestbonificatie kan worden bepaald;
- 3° de begrotingskredieten die aan de regeling voor financiële steun van dit besluit worden besteed;
- 4° de termijnen om een aanvraag van premie of van interestbonificatie in te dienen.

§ 2. Het bedrag van de premie of van de interestbonificatie waarvan sprake in § 1 kan een vast bedrag zijn of een bedrag in verhouding tot het factuurbedrag, tot de omvang of de kwaliteit van de investering of een combinatie van beide.

Het bedrag kan verschillen naar gelang van:

- 1° de aard van de begunstigde, het type van het gebouw en, voor de gezinnen, hun sociaaleconomisch profiel;
- 2° de precieze plaats van het gebouw in kwestie vanwege het gewestelijke stadsrenovatiebeleid;
- 3° de aard van de werken naargelang het gaat om een nieuw gebouw of om een renovatie.

§ 3. Het uitvoeringsprogramma kan bepalen:

- 1° de premies die worden aangevraagd na de verwezenlijking en na de betaling van de studie, de aankoop of de investering in kwestie;
- 2° de premies waarvoor een premiebelofte wordt aangevraagd vóór de verwezenlijking van de studie, de aankoop of de investering in kwestie, vanwege hun technische complexiteit of de grootte van het geldbedrag. In dat geval wordt de maximumtermijn vastgelegd waarin het verzoek tot betaling na de toekenning van de premiebelofte kan worden ingediend.
- 3° het maximale premiebedrag dat per gebouw toegekend kan worden;
- 4° de datum van inwerkingtreding van een welbepaalde premie.

§ 4. De inwerkingtredingsdatum van het uitvoeringsprogramma is standaard 1 januari van het bedoelde jaar."

Het uitvoeringsprogramma is een document van enkele bladzijden met een technische bijlage waarin de toekenningsvoorwaarden van het toekomstige premiestelsel beschreven worden.

voor het verkrijgen van financiële steun. Het beheer van de toekenning en de betaling van de financiële hulp wordt georganiseerd door het Instituut.

Na advies van Brugel kan de Regering wijzigingen aan het uitvoeringsprogramma en het bijhorende budget in het lopende jaar goedkeuren." (Vertaald)

Het premiestelsel dat in een bepaald jaar van kracht is, geldt voor alle premieaanvragen voor werkzaamheden die in aanmerking komen voor de desbetreffende premie en die tussen 1 januari en 31 december van het bedoelde jaar gefactureerd worden⁶. De aanvragen moeten ingediend worden binnen de vier maanden volgend op de facturatedatum. Indien het beschikbare budget dreigt op te raken in de loop van het jaar, zal het BIM een bericht publiceren in het Belgisch Staatsblad, in de media die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestrijken en op de website van het Instituut. In dit bericht staat in welke periode de uitgaven in kwestie in aanmerking blijven komen voor de premie of de interestbonificatie, binnen de grenzen van de budgettaire enveloppe. Deze periode mag niet korter zijn dan twee weken, te rekenen vanaf de datum van verschijning in het Belgisch Staatsblad.

De wet verplicht een jaarlijkse rapportering over de uitvoering van het programma en de besteding van het budget.

2.2 De jaarlijkse begrotingsmachtiging bepaalt de beschikbare bedragen.

De begrotingsmachtiging wordt bepaald door de ordonnantie betreffende de begroting die jaarlijks wordt goedgekeurd. Deze machtiging bepaalt het bedrag dat kan worden vastgelegd/betaald tijdens het begrotingsjaar, op basis van de betreffende basisallocaties van de gewestelijke begroting. Verschillende toewijzingen hebben betrekking op de energieprijzen en verschillen afhankelijk van het type aanvrager (particulieren, verschillende categorieën van aanvragers uit de openbare sector, verschillende categorieën van aanvragers uit de particuliere sector) en het type premie (studie of investering).

Deze toewijzingen gebeuren op basis van de bijdragen aan het REG-fonds. Daarom kan de begrotingsmachtiging (vastlegging, gelijktijdig visum) pas gebeuren in de mate dat de bijdragen daadwerkelijk in dit Fonds worden gestort. Dit betekent dat het niet volstaat dat een vastlegging of betaling wordt toegestaan om ook daadwerkelijk te worden uitgevoerd: dat kan pas gebeuren als het Fonds ook werkelijk gespijsd wordt.

2.3 Het protocolakkoord zorgt voor een relatieve vereenvoudiging van het budgettaire en boekhoudkundig mechanisme voor de toekenning van de premies.

Gelet op het aantal te behandelen premieaanvragen en met het oog op een vlottere afhandeling, is de budgettaire en boekhoudkundige procedure sinds 2012 onderworpen aan een protocolakkoord van bepaalde duur tussen de minister van Energie en de minister van Begroting.

Het eerste protocolakkoord had betrekking op de periode 01/01/2012 tot 31/12/2013 (zie bijlage 5); het tweede werd in mei 2014 ondertekend en bestreek het jaar 2014. Het protocol zorgt ervoor dat

⁶ De facturatedatum van de directe premies, de datum van indiening van de stedenbouwkundige vergunning voor aanvragen voor lage-energie- of passiefwoningen, of de datum van indiening van de premiebelofte.

de vastlegging en de uitkering van de premie gelijktijdig kan gebeuren (uitkering zonder afzonderlijk voorafgaand vastleggingsvisum van de inspecteur van Financiën of de minister van Begroting⁷).

3 GLOBALE EVOLUTIE VAN HET PREMIESYSTEEM VAN 2004 TOT 2014

3.1 Evolutie van het aantal premies en de uitgekeerde totaalbedragen per jaar

Er bestaan maar weinig bronnen die informatie verzamelen over energiepremies sinds hun invoering in 2004. Onderstaande tabel geeft de gegevens weer in functie van de begrotingsjaren.

Tabel 1 Aantal premies en toegekende bedragen, 2004-2014

Begrotingsjaar energieprijzen	Aantal toegekende premies	Toegekende bedragen
2004	1.840	€ 160.200
2005	15.419	€ 1.767.486
2006	18.381	€ 3.797.638
2007	15.126	€ 10.399.637
2008	16.489	€ 15.658.545
2009	25.951	€ 34.267.573
2010	16.652	€ 11.441.477
2011	19.526	€ 14.862.834
2012	13.787	€ 12.354.840
2013	15.169	€ 22.370.360
2014	15.528	€ 23.588.272
TOTAAL	173.868	€ 150.668.862

Hoewel het aantal premies relatief stabiel blijft sinds 2005, kent het toegekende bedrag in 2014 een stijging ten opzichte van de vorige jaren, wat ook het geval is voor 2013 (behalve 2009, waar het hogere bedrag wordt toegeschreven aan de betoelaging van tal van fotovoltaïsche installaties).

De verklaring hiervoor is de aanzienlijke stijging van het bedrag van vijf premies (uitgevoerd medio 2012 om de afschaffing van de federale belastingvermindering op gewestelijk niveau te compenseren). Hoewel deze nieuwe regeling in augustus 2012 van kracht werd, is het effect op het aantal en het bedrag van de premies pas volledig merkbaar in 2013, wat de responstijd van de aanvragers illustreert.

Uit een studie⁸ blijkt het effect van de premies op de daling van het energieverbruik in de bouw, voor gezinswoningen en voor tertiaire en industriële gebouwen. Tussen 2004 en 2012 hebben alle toegekende premies een totale energiebesparing van 1,2% opgeleverd voor het Gewest. Het gaat om een besparing die cumulatief is, omdat de effecten van de verbeteringen aan gebouwen blijven duren tot lang na de toekenning van de premie.

⁷ De premies zijn toelagen die, buiten dit protocol, individueel goedgekeurd moeten worden door de inspecteur van Financiën of de minister van Begroting, afhankelijk van de premiebedragen.

⁸ "Scorebord – duurzaam bouwen 2014", Econotec, in opdracht van Leefmilieu Brussel, 2014.

3.2 Evolutie van de keuze van technieken die door de premies gedekt worden

De premies zijn in de eerste plaats bedoeld om gebouwen te isoleren, vervolgens om energie-efficiënte systemen en toestellen te installeren (verwarming, sanitair warm water, verlichting, huishoudtoestellen) en tot slot om te investeren in hernieuwbare energie.

Dankzij de jaarlijkse herziening kan men het stelsel afstemmen op de beste technologieën die beschikbaar zijn op de markt.

3.3 Mate waarin rekening wordt gehouden met het inkomensniveau van de aanvragers en de RVOHR-zone sinds 2011

Sinds 2011 wordt bij de berekening van de toegekende premies rekening gehouden met 3 inkomenscategorieën: de basiscategorie (A), de categorie van gemiddelde inkomens (B) en de categorie van lage inkomens (C). Aanvragers uit categorieën B en C krijgen een hogere premie dan aanvragers uit de basiscategorie (categorie A).

3.3.1 Premiecategorieën volgens inkomens

Voor alle premies met betrekking tot werkzaamheden of investeringen voor een woongebouw worden er drie bedragen vastgelegd in functie van de categorie waartoe de aanvrager behoort:

- Categorie A – basisinkomen
- Categorie B – gemiddeld inkomen
- Categorie C – laag inkomen

De categorie wordt bepaald op basis van de som van de globale en de afzonderlijk belastbare inkomsten van de aanvrager en van iedereen ouder dan 18 jaar die staat op de gezinssamenstelling die het gemeentebestuur minder dan drie maanden voor de datum van indiening van de premieaanvraag heeft uitgereikt.

In het begin kwamen de inkomensgrenzen per categorie min of meer overeen met de bestaande grenzen voor de gezinsinkomens die van kracht waren voor de renovatiepremieën. De plafonds werden vervolgens herzien in functie van de gezinssamenstelling (leeftijd van de aanvrager, alleenstaande, getrouwd of samenwonend, aantal personen ten laste) en het gezamenlijk inkomen van alle personen ouder dan 18 jaar die deel uitmaken van dit gezin.

a) Begunstigden van de premies van categorie A (basiscategorie)

Alle aanvragers behoren standaard tot deze categorie en sommige aanvragers behoren ambtshalve tot deze categorie:

- De aanvragers van een premie voor werken aan tertiaire of industriële gebouwen;
- Rechtspersonen, met uitzondering van sociale verhuurkantoren (SVK), of aanvragers die een huurovereenkomst hebben afgesloten met een SVK, het Woningfonds of de Openbare Vastgoedmaatschappijen (OVM), die in aanmerking komen voor premies van categorie C.

b) Begünstigten van premies van categorie B (gemiddeld inkomen)

Het betreft gezinnen (natuurlijke personen) met een inkomen begrepen tussen € 30.000/jaar en € 60.000/jaar voor een alleenstaande persoon, en tussen € 45.000/jaar en € 75.000/jaar voor een koppel⁹.

c) Begünstigten van premies van categorie C (laag inkomen)

Het gaat om:

- Gezinnen (natuurlijke personen) met een inkomen lager dan of gelijk aan € 30.000/jaar voor een alleenstaande persoon, en € 45.000/jaar voor een koppel;
- Sociale verhuurkantoren (SVK);
- Openbare vastgoedmaatschappijen of personen die een huurovereenkomst hebben afgesloten met deze maatschappijen;
- Het Woningfonds;
- Personen die van een Brusselse groene lening genieten (BGL);
- Rechthebbenden op een leefloon van het OCMW;
- Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV);
- De beschermde afnemers¹⁰.

d) Verhogingen van de inkomensgrenzen

De inkomensgrenzen voor categorieën B en C worden:

- Vermeerderd met € 5.000 als de aanvrager (of de aanvragers bij een (echt)paar) minsten 35 jaar is/zijn op de aanvraagdatum;
- Vermeerderd met € 5.000 per persoon die fiscaal ten laste is zoals vermeld op het aanslagbiljet 'Belasting op natuurlijke personen en aanvullende belastingen' van de Belastingdienst.

3.3.2 De RVOHR-bonus (hierin begrepen de Wijkcontracten)

Volledig residentiële gebouwen die in een RVOHR-zone gelegen zijn (ruimte voor versterkte ontwikkeling van huisvesting en renovatie) genieten automatisch een verhoging van 10% van het premiebedrag. De plafonds voor de energiepremie blijven van kracht.

⁹De echtgenoot/echtgenote of samenwonende(n) ouder dan 18 jaar, zoals vermeld in de gezinssamenstelling die minder dan 3 maanden vóór de indieningsdatum van de premieaanvraag door het gemeentebestuur werd afgeleverd.

¹⁰ Het betreft residentiële klanten **met onbetaalde schulden die door hun commerciële energieleverancier in gebreke gesteld zijn** en die door SIBELGA erkend worden.

DEEL I: ANALYSE VAN DE TOEGEKENDE PREMIES TIJDENS HET BEGROTINGSJAAR 2014

1. INLEIDING: DE ANALYSE WORDT UITGEVOERD VOLGENS DE VERSCHILLENDE 'JAARTYPES'

Wat de energiepremies betreft, worden drie jaartypes gebruikt afhankelijk van wat men wenst te bestuderen:

- Het stelseljaar: volgens de datum van de investeringen (datum van de afrekeningsfactuur)
- Het indieningsjaar: volgens het jaar waarin de aanvraag werd ingediend
- Het begrotingsjaar: volgens de datum van betaling van de premie ¹¹

Bijvoorbeeld: een premie kan verbonden zijn aan een factuur die gedateerd is op 15/12/2013, ingediend op 15/03/2014 en - als gevolg van de complexiteit van de aanvraag of onvolledige gegevens, enz. - pas in 2015 uitbetaald wordt. Voor deze premieaanvraag is het stelseljaar 2013, het indieningsjaar 2014 en het begrotingsjaar 2015.

Deze drie jaartypes leveren aldus verschillende informatie op:

- Als men wil nagaan op welke manier het geld van het betrokken jaar werd uitgegeven, gaat men over tot → de analyse van het *begrotingsjaar*.
- Als men een analyse wil van de werkzaamheden die werkelijk uitgevoerd zijn in een kalenderjaar (op basis van de facturen voor de werken), gaat men over tot de → analyse van het *stelseljaar*.
- Als men een analyse wil voeren van het stimulerend of ontradend effect van het bedrag van de premies of zelfs een analyse van het buitenkans-effect, dan moet men de → *stelseljaren* onderling vergelijken om de evolutie van het aantal aanvragen vast te stellen.
- Als men de efficiëntie wil analyseren, en de tijd die Leefmilieu Brussel nodig heeft om de premies te behandelen, dan moet men het → *indieningsjaar* onder de loep nemen.

Dit document bestudeert de verschillende cijfers volgens de verschillende jaartypes. Om de efficiëntie van Leefmilieu Brussel te beoordelen in termen van de behandeling en de uitbetaling van de premies, worden het indieningsjaar en de termijnen voor de behandeling en de uitbetaling van de premie bestudeerd. Voor een gedetailleerde analyse van de premies, dient men evenwel te bepalen wat het gekozen 'jaar-type' is...

¹¹ In dit verslag wordt het begrip 'betalingsdatum van de premie' zonder onderscheid gebruikt, maar semantisch gezien zouden de correcte termen de volgende zijn:

- 'datum van betaling' voor een premie die rechtstreeks wordt uitbetaald
- 'datum van de vastlegging' voor een premiebelofte

1.1. Gedetailleerde analyse: het stelseljaar is ideaal maar onvolledig; daarom wordt het begrotingsjaar genomen

In een ideale wereld zouden de statistieken betreffende de premies hoofdzakelijk gebaseerd zijn op het stelseljaar¹². Dat jaartype levert de meeste beschikbare details op. Het biedt de mogelijkheid om het effect van een wijziging van het premiebedrag te ramen en de reactiviteit/elasticiteit van de aanvraag ten opzichte van de voorgestelde bedragen te meten.

Als men zou uitgaan van het stelseljaar, dan zouden de gegevens die nodig zijn voor de eindconclusie van dit verslag niet volledig zijn op het moment dat het verslag moet worden opgesteld. In de praktijk kan een premieaanvraag voor stelseljaar 2014 ingediend worden tot eind april 2015. Bovendien duurt de behandeling van een premieaanvraag enkele weken tot maanden, afhankelijk van de complexiteit ervan.

Het is dan ook logischer om te vertrekken vanuit de 'vaste' cijfers van de begrotingsjaren¹³ in plaats van de 'evolutieve' cijfers van het stelseljaar.

2. DE GLOBALE RESULTATEN VAN DE BEGROTING 2014: AANVRAGEN VOOR TOEGEKENDE PREMIES, TOEGEKEND TOTAALBEDRAG

Tussen 1 januari en 31 december 2014 werden 15.528 premieaanvragen goedgekeurd op het begrotingsjaar 2014, wat een totaalbedrag van € 23.588.272 vertegenwoordigt.

In 2014 waren de premies op de begroting van 2014 verdeeld over 15.321 'directe premies' en 207 'premiebeloftes'. Het totaalbedrag van de premiebeloftes bedroeg € 3.1930.887.

¹²Het premiestelsel dat in een bepaald jaar van kracht is, geldt voor alle premieaanvragen voor werkzaamheden die in aanmerking komen voor de desbetreffende premie en die tussen 1 januari en 31 december van het bedoelde jaar gefactureerd worden¹². De aanvragen moeten ingediend worden binnen de vier maanden volgend op de datum van de afrekeningsfactuur.

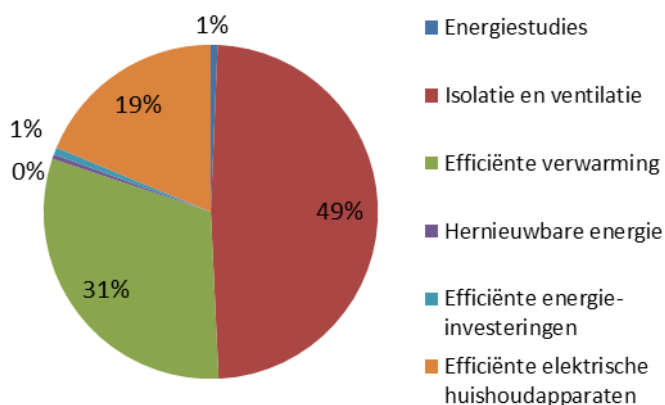
¹³ Het begrotingsjaar wordt bepaald door de vastleggings- en ordonnanceringsmachtigingen, de overeenkomstige begrotingsontvangsten en de jaarlijkse boekhoudkundige begrotingsuitvoering. Het wordt met andere woorden gedefinieerd door de datum van betaling van de premie in directe uitbetaling of de vastlegging van de premiebelofte.

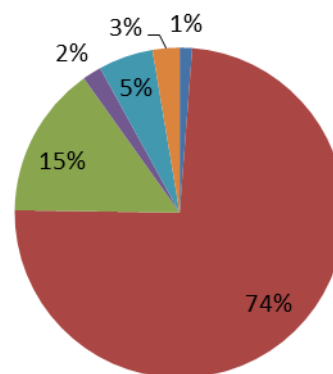
Tabel 2 - Opsplitsing van de premies volgens belangrijkste categorie, aantal en bedrag

Premiecategorie		Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
		#	%	€	%
A	Energiestudies	101	<1%	€ 285.216	1%
B	Isolatie en verluchting	7.547	49%	€ 17.463.818	74%
C	Energie-efficiënte verwarming	4.798	31%	€ 3.512.611	15%
D	Hernieuwbare energiebronnen	69	<1%	€ 435.973	2%
E	Energie-efficiënte investeringen	107	<1%	€ 1.267.037	5%
F	Energiezuinige huishoudtoestellen	2.906	19%	€ 623.617	3%
Totaal		15.528		€ 23.588.272	

Aantal toegekende premies per technologische categorie

Toegekend bedrag per technologische categorie

Figuur 1 - Opsplitsing van het aantal premies en toegekende totaalbedragen per belangrijkste technologische categorie

De premies zijn gegroepeerd in technologische hoofdcategorieën: studies, isolatie en verluchting, energie-efficiënte verwarming, hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiënte investeringen en energiezuinige huishoudtoestellen. Uit het onderzoek van deze categorieën blijkt dat de premies voor isolatie en verluchting (categorie B) het meest in trek zijn, gevolgd door de premies voor energie-efficiënte verwarming en energiezuinige huishoudtoestellen.

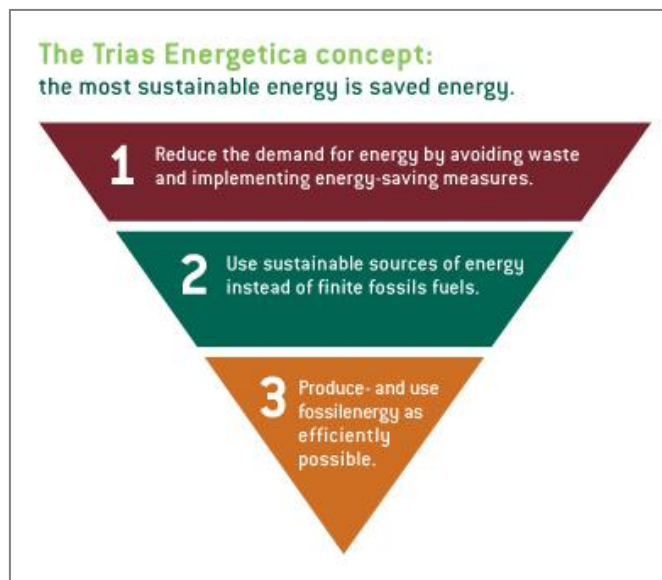
Kijkt men naar de bedragen, dan zijn isolatie/verluchting en energie-efficiënte verwarming duidelijk koplopers, gevolgd door energie-efficiënte investeringen op de derde plaats, wat de tendens van 2013 bevestigt.

2.1. Naleving van de 'Trias Energetica', Brusselse versie

De 'Trias Energetica'¹⁴ is een model ontwikkeld door de Technische Universiteit van Delft, dat de stappen beschrijft om gebouwen met een erg hoge energetische kwaliteit te ontwerpen. Volgens dit model moet men allereerst de isolatie van een gebouw verbeteren, vervolgens hernieuwbare energiebronnen aanwenden om tot slot de systemen te verbeteren die fossiele brandstoffen gebruiken.

Figuur 2 - De "Trias Energetica" voor het ontwerp van gebouwen

De Trias Energetica is een goede oplossing voor het ontwerp van nieuwe gebouwen of de totaalrenovatie van een gebouw.

Maar voor een eenvoudige renovatie, of het vervangen van één bepaald verouderd onderdeel van een gebouw, zoals het dak, de ramen of de verwarmingsinstallatie, mag de Trias Energetica geen prioriteit zijn. Het gaat dan veeleer om er zich van te vergewissen dat de investering van goede kwaliteit is op het vlak van energie, door ervoor te zorgen dat EPB-eisen worden nageleefd die gelijkwaardig zijn aan de eisen voor nieuwbouw.

Gelet op het belang van eenmalige renovaties in het Brussels Gewest ten opzichte van nieuwbouw, komt de verbetering van de verwarmingsinstallatie op de tweede plaats, voor het investeren in hernieuwbare energie, maar na de isolatiepremies (B).

De F-premie, die op de derde plaats komt, dateert uit het verleden. Het is een randpremie die slechts weinig effect heeft op het energieverbruik en de productie van broeikasgassen. Zij heeft daarentegen wel een belangrijk herverdelingseffect dat huurders met een laag inkomen de kans op een premie biedt.

¹⁴ <http://www.wegwijzerduurzaam bouwen.be/pdf/175.pdf>, v. § 2.2

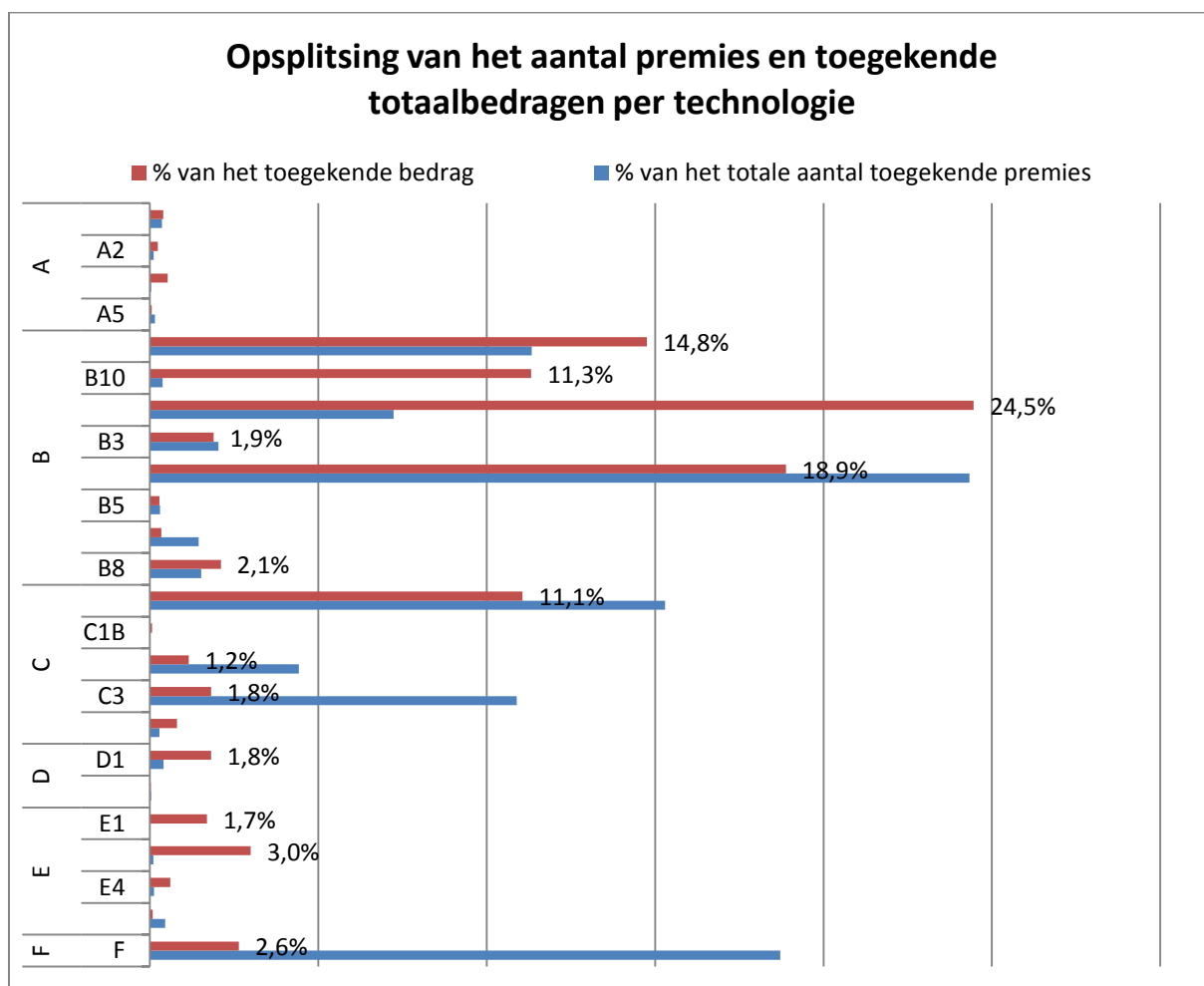
3. TECHNOLOGIEËN DIE DE VOORKEUR GENIETEN

Tabel 3 - Opsplitsing van de premies per technologie, aantal en uitgekeerd bedrag

Premiecategorie		Type premie		Toegekende premies	
				Aantal premies	Toegekend bedrag
A	Energiestudies	A1	Energieaudit	56	€ 93.591
		A2	Haalbaarheidsstudie/ energieontwerpstudie	17	€ 54.269
		A4	Energieboekhouding	5	€ 124.116
		A5	Blower Door test	23	€ 13.240
B	Isolatie en ventilatie	B1	Dakisolatie	1.760	€ 3.480.114
		B10	Passief of lage-energie	59	€ 2.670.489
		B2	Isolatie van buitenmuren	1.124	€ 5.768.233
		B3	Vloerisolatie	316	€ 446.817
		B4	Superisolerende beglazing	3.779	€ 4.453.868
		B5	Groendak	47	€ 66.701
		B7	Buitenzonnewering	225	€ 80.820
		B8	Efficiënte mechanische ventilatie	237	€ 496.776
C	Efficiënte verwarming	C1	Condenserende verwarmingsketel	2.375	€ 2.609.040
		C1B	Bonus renovatie verwamingsysteem	2	€ 14.515
		C2	Doorstroomgasboiler	686	€ 272.139
		C3	Temperatuurregeling	1.691	€ 427.266
		C4	Warmtepomp	44	€ 189.651
D	Hernieuwbare energie	D1	Zonneboiler	63	€ 429.384
		D2	Fotovoltaïsch systeem	6	€ 6.589
E	Energie efficiënte-investeringen	E1	Warmtenetwerk	2	€ 400.000
		E2	Warmtekrachtkoppeling	16	€ 706.324
		E4	Relighting	19	€ 142.427
		E5	Frequentieregelaar	70	€ 18.286
F	Efficiënte elektrische huishoudapparaten	F	Efficiënte huishoudapparaten	2.906	€ 623.617
Totaal				15.528	€ 23.588.272

De zogenaamde 'premies voor werken' zijn gemarkeerd.

Figuur 3 - Opsplitsing van het aantal premies en toegekende totaalbedragen per technologie

4. DE ENERGIEPREMIES EN DE BRUSSELSE GEBOUWEN

In dit hoofdstuk worden alle premies onder de loep genomen, behalve de premies voor de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen. Het gaat dan om 12.622 premies voor een totaalbedrag van € 22.964.654.

Niettemin dat een bepaald type premie de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen steunt, is de energiepremie vooral bedoeld om de energieprestaties van gebouwen te verbeteren.

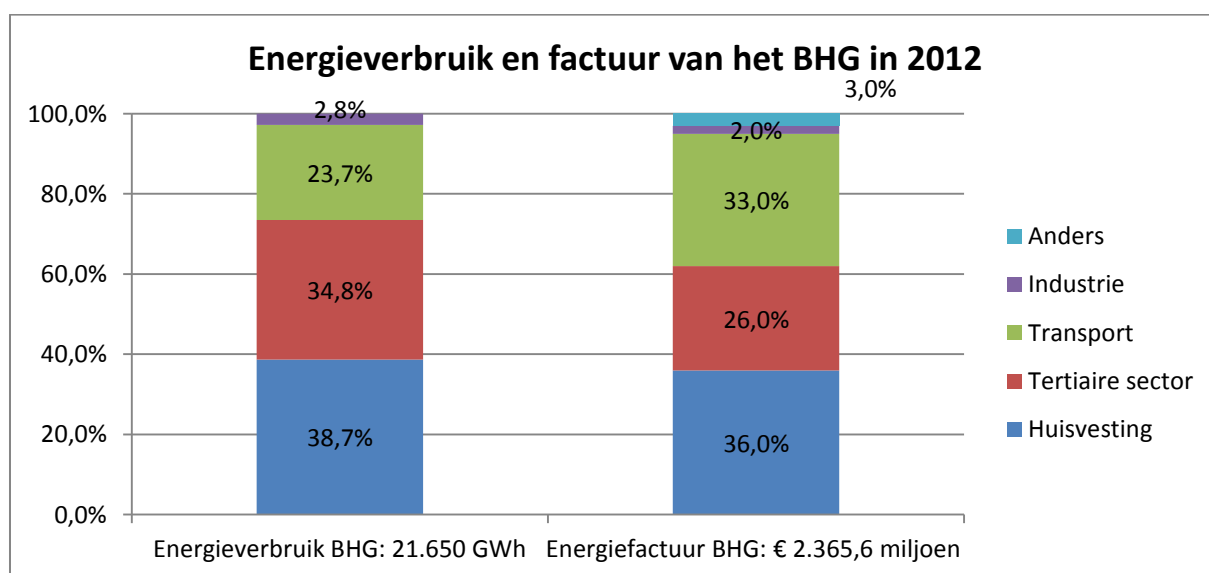

4.1. Inleiding: de Brusselse gebouwen¹⁵ en hun energieverbruik

Brussel telt op dit ogenblik **194.250 gebouwen** (1 januari 2014), verdeeld over 161.771 residentiële woningen (83%) en 32.479 niet-residentiële woningen (17%). Het Gewest telt momenteel **513.539 woningeenheden** waarvan de meeste zich in appartementsgebouwen bevinden (58%). Tussen 1990 en 2012 werden 49.198 woningen opgetrokken, die samen 4,9 miljoen bewoonbare m² vertegenwoordigen.

De gemiddelde werfoppervlakte situeert zich rond de 2.300.000 m² per jaar¹⁶. Elk jaar wordt ongeveer een oppervlakte van 1.800.000 m² gerenoveerd (78%), terwijl nieuwbouw een gemiddelde jaaroppervlakte van 500.000 m² vertegenwoordigt (22%). In 2012 bedroeg het energieverbruik van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 21.650GWh, waarvan meer dan 76% voor rekening van residentiële, tertiaire en industriële gebouwen.

De energiefactuur van het Gewest loopt op tot € 2.365,6 miljoen, waarvan 64% voor rekening van de gebouwen.

Figuur 4 - Energieverbruik en factuur van het BHG in 2012 - Opsplitsing per economische sector

¹⁵ Gegevens van BISA (2014)

¹⁶ Deze gegevens zijn enkel beschikbaar voor de periode 2007-2011.

4.2. Types en functies van betreffende gebouwen

De energieprijzen worden hoofdzakelijk toegekend voor de verbetering van de energieprestaties van woningen, wat blijkt uit zowel het aantal premies (98%) als het toegekende totaalbedrag (86%).

Tabel 4 - Opsplitsing van de premies volgens bouwtype

Gebouwtype	BISA statistieken 2014		Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	# Gebouwen	# Huisvesting	#	%	€	%
Eengezinswoning	131.201	215.461	6.451	51%	€ 9.962.523	43%
Appartementsgebouw	26.428	298.068	5.877	47%	€ 9.831.359	43%
Niet-residentieel gebouw	35.827	44.816	294	2%	€ 3.170.772	14%
Totaal			12.622		€ 22.964.655	

Men kan hieruit afleiden dat de premies hoofdzakelijk worden aangewend voor residentiële gebouwen (eengezinswoning en appartementsgebouw). Wat de types en functies van gebouwen betreft, kunnen de beschikbare gegevens evenwel problemen opleveren. De codering is immers gebaseerd op gegevens die door de aanvrager verstrekt worden, wat tot verschillende situaties kan leiden en de volgende vragen opwerpt:

- In het geval van een vrijstaande eengezinswoning die omgebouwd wordt tot verschillende wooneenheden (flat of appartement op de zolder), is het onmogelijk om te voorspellen wat de aanvrager zal coderen: een eengezinswoning of een appartementsgebouw?
- In het geval van een appartementsgebouw, heeft de aanvrager de keuze om een aanvraag in te dienen ofwel voor elke wooneenheid afzonderlijk, ofwel voor het geheel via mede-eigendom. In het eerste geval is het mogelijk om voor eenzelfde gebouw negen premieaanvragen in te dienen (gemiddeld aantal wooneenheden per woning volgens BISA); in het tweede geval is er maar één aanvraag voor het geheel. Men kan dus niet stellen dat premies voor eengezinswoningen oververtegenwoordigd worden als men de wooneenheden vergelijkt.
- Woningen die meerdere functies vervullen (zoals een handelszaak gecombineerd met wooneenheid) zouden als tertiair moeten gecodeerd worden, dus ook als zij wooneenheden omvatten. Er is veel kans dat, als het aantal woningen groter is dan het aantal tertiaire gebouwen, dit betekent dat de aanvrager het gebouw eerder als woning heeft gecodeerd, terwijl hij eigenlijk 'tertiair' had moeten invullen.

Samenvattend, op basis van de gegevens die momenteel gedoceerd zijn, kunnen we geen sluitende conclusie trekken wat betreft het preferentiële gebruik van premies voor eengezinswoningen of appartementsgebouwen.

4.3. Renovatie en nieuwbouw

De aanvrager moet op het formulier aanduiden of de premie bestemd is voor nieuwbouw of renovatie. De meeste premies worden enkel uitgekeerd voor renovaties.

Het overgrote deel van de premies (>99%) en van het budget (>95%) wordt toegekend voor de renovatie van woningen. Desalniettemin worden sommige technologieën ook ondersteund bij nieuwbouw.

Tabel 5 - Opsplitsing van het aantal toegekende premies en het totaalbedrag van de premies per werftype (renovatie of nieuwbouw)

Gebouwtype	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Nieuwbouw	40	0,3%	€ 1.032.561	4,4%
Renovatie	15.488	99,7%	€ 22.555.710	95,6%
Totaal	15.528		€ 23.588.272	

De 40 gevallen van nieuwbouw betreffen twee gevallen: het gaat ofwel om premies voor woningen die jonger zijn dan tien jaar (bouwjaar tussen 2005 en 2014), ofwel om nieuwbouw in de strikte zin van de term. Het gaat dus niet om 40 nieuwe gebouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In termen van premiebedrag en technologie, worden deze 40 premies als volgt voorgesteld:

Tabel 6 - Opsplitsing van 'nieuwbouwpremies' per technologie, aantal en uitgekeerd bedrag

Type technologie	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag
A2 - Haalbaarheidsstudie/energieontwerpstudie	2	€ 3.146
A5 – Blower door test	7	€ 4.676
B10 - Passief of lage-energie	19	€ 911.934
C4 - Warmtepomp	2	€ 38.250
D1 - Zonneboiler	6	€ 30.731
D2 - Fotovoltaïsch systeem	2	€ 2.663
E2 - Warmtekrachtkoppeling	2	€ 41.161
Totaal	40	€ 1.032.561

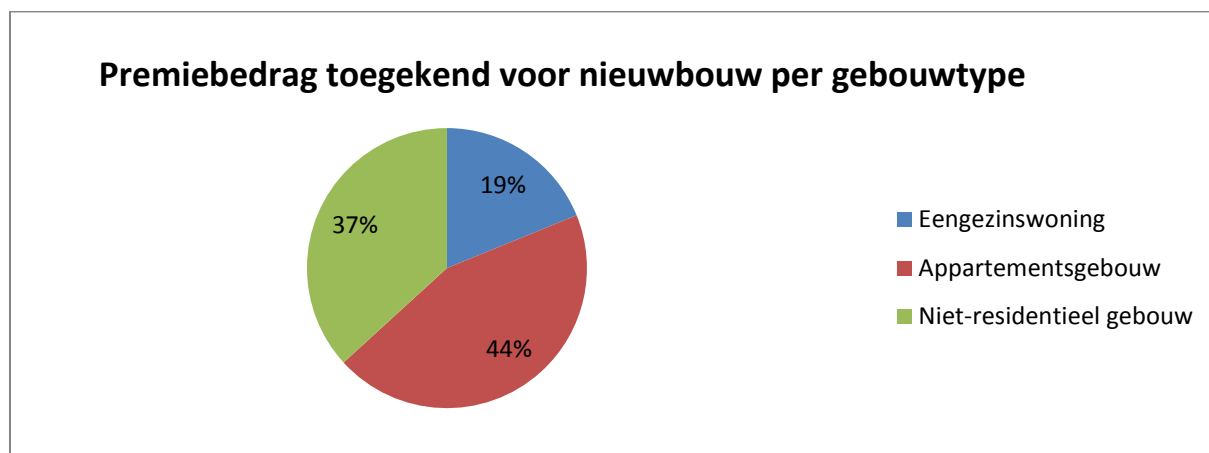
De premies voor 'passief- of lage-energiewoningen' vertegenwoordigen bijna de helft van de nieuwbouwpremies in termen van aantallen, maar meer dan 80% in termen van premiebedragen. Deze premies worden verder uitgelicht.

Kijken we naar het bouwtype dat nieuw wordt gebouwd, dan zien we dat appartementsgebouwen iets meer vertegenwoordigd zijn in termen van premiebedragen, ten opzichte van niet-residentiële

gebouwen. De opmerking over de kwaliteit van de codering van het bouwtype, is hier evenwel ook van toepassing. Ook hier is het dus moeilijk om eenduidige conclusies te trekken.

Figuur 5 - Premiebedrag toegekend voor nieuwbouw per bouwtype

4.3.1. De B10-premie onder de loep

De B10-premie is een van de weinige premies van toepassing op nieuwbouw. Alle categorieën van gebruikers komen ervoor in aanmerking. Van de 59 premies die in 2014 werden uitbetaald, hebben er slechts 19 betrekking op nieuwbouw, voor 34% van het toegekende totaalbedrag.

Tabel 7 - Opsplitsing van de B10-premies per aantal uitgekeerde premies

Aanvragers	Nieuwbouw			Renovatie			Totaal
	Eengezinswoning	Appartementgebouw	Tertiaire sector	Eengezinswoning	Appartementgebouw	Tertiaire sector	
Huishoudens	3	-		16	9	2	30
Privésector	-	3	3	-	2	-	8
Overheidssector	1	1	1	1	4	3	11
Vzw	-	6	1	1	-	2	10
Totaal	4	10	5	18	15	7	59

Het uitgekeerde bedrag aan B10-premies vertegenwoordigt 11,3% van het totaal voor begrotingsjaar 2014, wat neerkomt op € 2.670.489, waarvan 65% voor renovatie en de rest voor nieuwbouw.

Tabel 8 - Opsplitsing van de B10-premies per uitgekeerde bedragen

Aanvragers	Nieuwbouw			Renovatie			Totaal
	Eengezinswoning	Appartementgebouw	Tertiair	Eengezinswoning	Appartementgebouw	Tertiair	
Huishoudens	€ 16.1206	-	-	€ 245.261	€ 160.150	€ 68.828	€ 490.444
Privésector	-	€ 164.644	€ 217.349	-	€ 118.151	€ 0	€ 500.145
Overheidssector	€ 167.041	€ 7.309	€ 117.211	€ 53.591	€ 522.145	€ 452.693	€ 1.319.989
Vzw	-	€ 198.045	€ 24.129	€ 19.445	-	€ 118.293	€ 359.911
Totaal	€ 183.247	€ 369.998	€ 358.689	€ 318.296	€ 800.446	€ 639.813	€ 2.670.489
		€ 911.934		€ 1.758.555			

De premie wordt voor het overgrote deel uitgekeerd aan gezinnen (50% van de aanvragen) maar vertegenwoordigt uiteindelijk slechts 18% van het totale bedrag. Het is de overheidssector die het leeuwendeel van de bedragen voor zijn rekening neemt (49%) om een totaaloppervlakte van 27.500 m² te renoveren of te bebouwen.

5. WIE ONTVANGT DE PREMIES? ANALYSE PER BELANGRIJKSTE ACTIVITEITSECTOREN: GEZINNEN, OVERHEID, PRIVAAT EN VZW'S

5.1. Algemene resultaten

De aanvrager moet op het aanvraagformulier één van de 21 mogelijkheden voor het 'type aanvrager' aankruisen. Voor de goede leesbaarheid van dit verslag werden de premies gegroepeerd in vier belangrijke activiteitssectoren:

- **De gezinnen:** een belangrijke groep aanvragers die doorgaans een premie voor een residentieel goed aanvraagt (eengezinswoning of appartementsgebouw). Aan deze categorie werden ook de aanvragen van mede-eigenaars of gebouwenbeheerders toegevoegd.
- **De privésector:** deze categorie omvat zowel de privébedrijven als de vrije scholen.
- **De openbare sector:** deze categorie omvat ook de gemeenten, de OCMW's; de OVM, de overheidsdiensten, enz. maar niet de vzw's.
- **De vzw's:** de vzw's zijn een categorie op zich, wat een betere analyse van de gegevens mogelijk maakt.

Tabel 9 - Opsplitsing van de premies volgens belangrijke activiteitssectoren

Aanvragers	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Huishoudens	14.169	91%	€ 15.305.742	65%
Privésector	712	5%	€ 3.713.470	16%
Overheidssector	436	3%	€ 3.166.406	13%
Vzw	211	1%	€ 1.402.654	6%

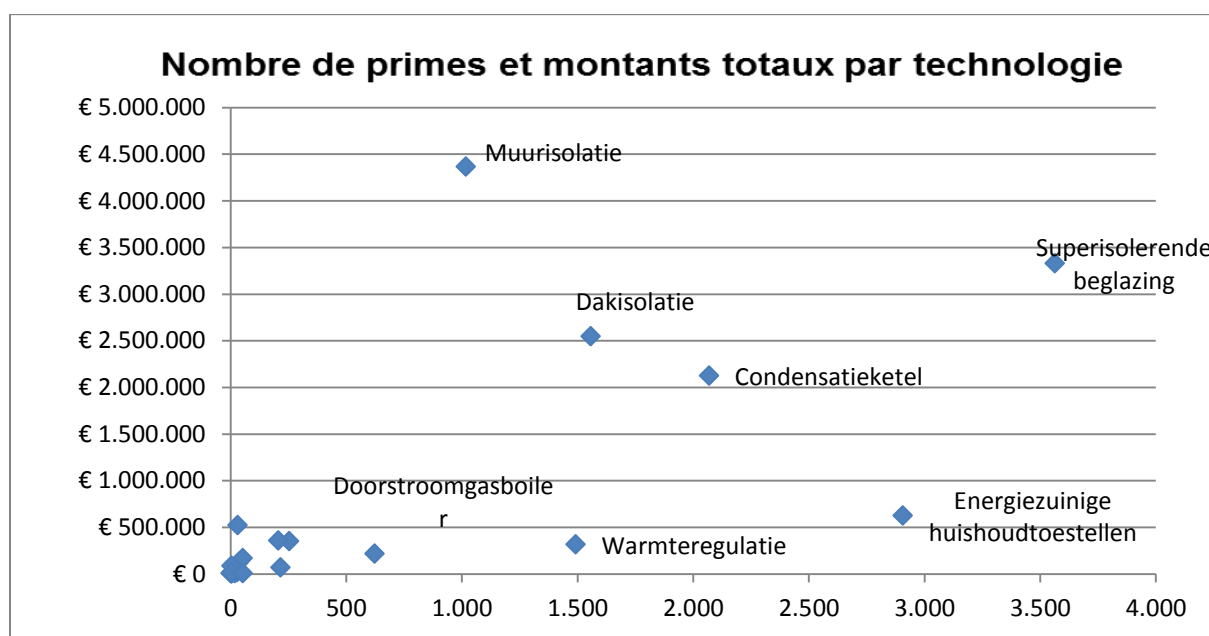
Totaal	15.528	€ 23.588.272
--------	--------	--------------

Een overweldigende meerderheid van de premies gaat naar huishoudens: 91% van het aantal premies, voor 65% van het totale toegekende bedrag.

5.2. De gezinnen onder de loep

5.2.1. Keuze van technologie: prioriteit aan superisolerende beglazing

Voor de huishoudens kan een top 5 worden opgesteld. De premies gaan eerst naar superisolerende beglazing, gevolgd door energiezuinige huishoudtoestellen en verwarmingsketels; kijkt men evenwel naar de bedragen, dan nemen beglazing en muurisolatie samen 50% van het premiebudget voor hun rekening, gevolgd door dakisolatie (17%) en verwarmingsketels (14%).

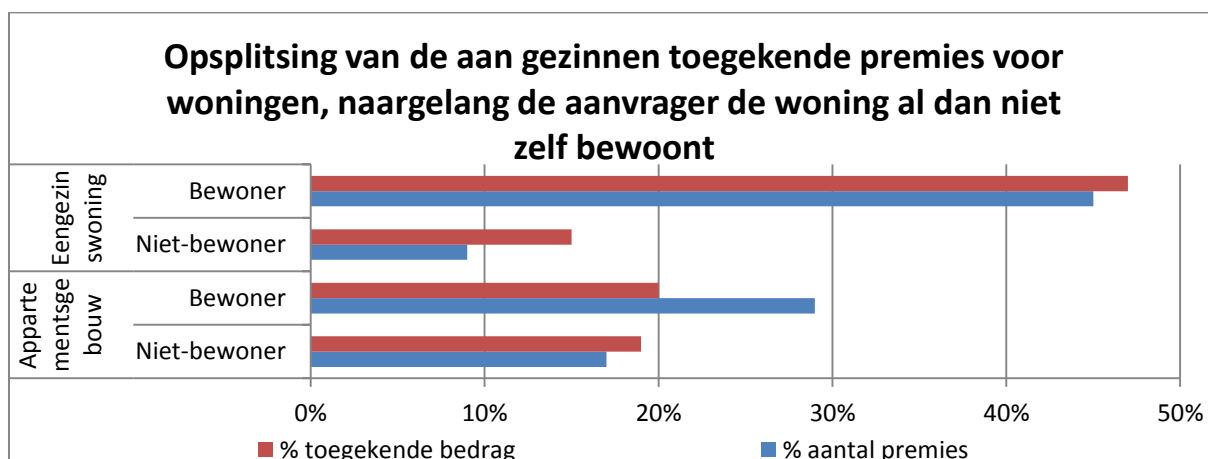

Figuur 6 - Aantal premies en totaalbedrag voor gezinnen, per technologie

5.2.2. Opsplitsing bewoner/niet-bewoner

De notie 'bewoner/niet-bewoner' is gebaseerd op het gegeven dat het adres waarop de werken plaatsvinden al dan niet hetzelfde is als het adres van de aanvrager. Deze waarde is enkel indicatief, omdat de aanvrager in vele gevallen (totale renovatie of B10-premie bijvoorbeeld) zijn nieuwe woning betreft na voltooiing van de werken, wat dus een vertekend beeld geeft. Bovendien worden sommige aanvragen ingediend via de gebouwbeheerders. In dat geval kan het adres van de werken nooit hetzelfde zijn als het adres van de aanvrager, die de woning 'niet bewoont', zelfs als de echte eigenaar van de woning in kwestie wél ter plaatse woont. Onderstaande grafiek houdt geen rekening met verenigingen van mede-eigenaars, gebouwbeheerders of residenties, wat een realistischer beeld geeft.

Figuur 7 - Opsplitsing van de aan gezinnen toegekende premies voor woningen, naargelang de aanvrager de woning al dan niet zelf bewoont

Gezinnen vragen vaker premies voor het goed dat ze bewonen (67%) dan voor goederen die ze niet bewonen. Het gemiddeld toegekende bedrag verschilt echter sterk naargelang het gezin het goed bewoont (€ 884) of niet bewoont (€ 1.271). De vraag rijst dan ook wat de bedoeling van de niet-bewonende aanvrager is: is hij van plan om het goed te bewonen nadat de werken voltooid zijn, of wil hij het verhuren?

5.2.3. Renovatie vs. nieuwbouw: bijna uitsluitend renovaties

Tabel 10 - Opsplitsing van de aan gezinnen toegekende premies per nieuwbouw en renovatie

Huishoudens	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Nieuwbouw	15	0,1%	€ 162.598	1,1%
Renovatie	14.154	99,9%	€ 15.143.144	98,9%
Totaal	14.169		€ 15.305.742	

In bijna 100% van de gevallen waarbij de aanvraag door een gezin gebeurt, betreft het een renovatie.

5.3. De openbare sector onder de loep

5.3.1. Algemene resultaten

Bij de aanvragers van de openbare sector worden de besturen, openbare diensten, overheidsbedrijven en instellingen van openbaar nut gerekend.

Tabel 11 - Opsplitsing van de premies volgens het type openbare sector (aantal en bedrag)

Overheidssector	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag
Gemeente	39	€ 1.035.791
OCMW	41	€ 335.584
Openbare, gemeenschapsschool	7	€ 24.430
Overheidsbedrijf	338	€ 1.487.255
EU-instelling	1	€ 2.348
Land buiten EU	2	€ 4.365
Federale overheid	6	€ 34.914
Overheidsbestuur (geconsolideerd paragewestelijk orgaan)	1	€ 167.041
Franse en Vlaamse Gemeenschap	1	€ 74.678
Totaal	436	€ 3.166.406

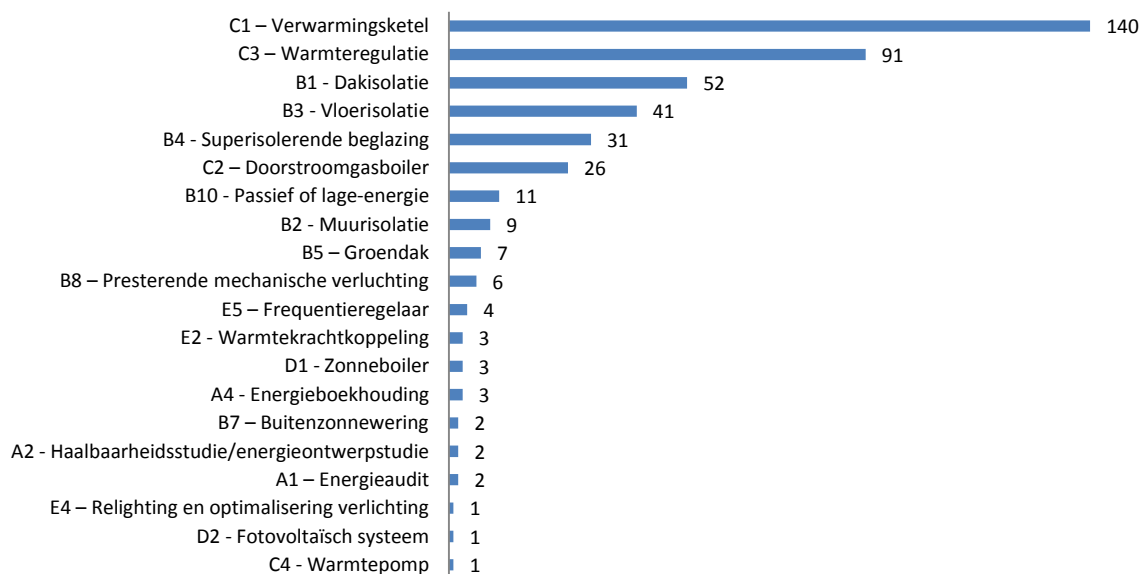
Overheidsbedrijven zijn veruit het sterkst vertegenwoordigd bij de aanvragers uit de openbare sector (ongeveer 78%). Bijna 88% daarvan zijn OVM's, dat wil zeggen maatschappijen die een sociale woning moeten verschaffen aan personen die aan de toelatingscriteria beantwoorden. Deze aanvragers ontvangen een verhoogde premie van categorie C, net als gezinnen met een laag inkomen.

5.3.2. Technologische keuzes: verwarmingsketels en warmteregulatie zijn het sterkst vertegenwoordigd in aantal, en superisolerende beglazing en passieve/lage-energiewoningen wat betreft het premiebedrag.

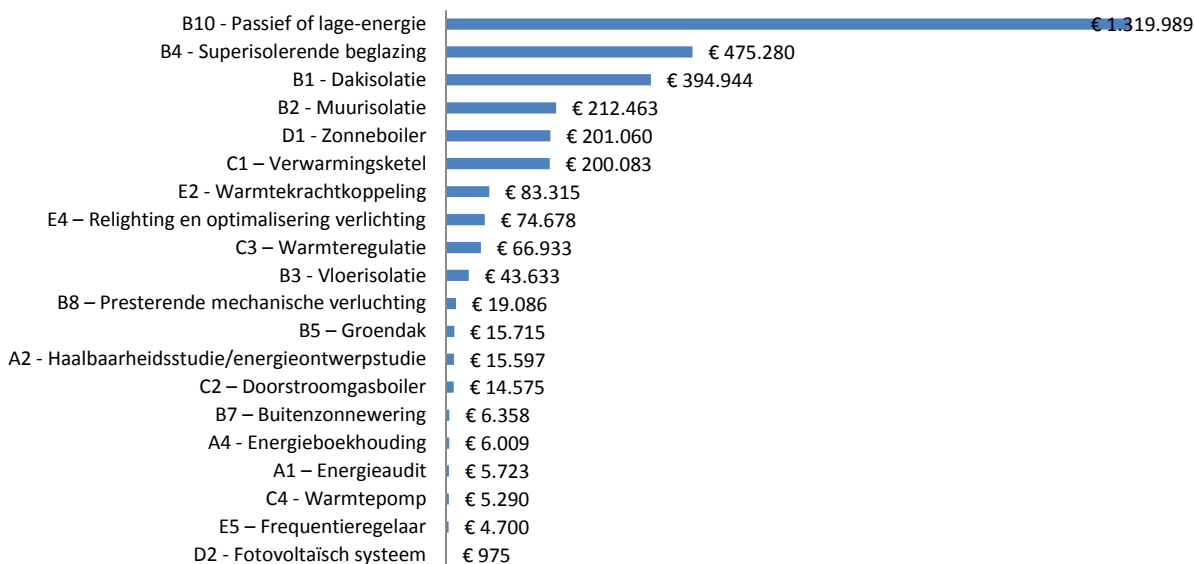

Openbare sector: Aantal toegekende premies per technologie

Figuur 8 - Aantal premies toegekend aan de openbare sector, per technologie

Openbare sector: Toegekend totaalbedrag per technologie

Figuur 9 - Totaalbedragen toegekend aan de openbare sector, per technologie

Hoewel de C1-premie - verwarmingsketel - de vaakst toegekende premie is in aantal (36%), neemt zij amper 6% van het aan de openbare sector toegekende bedrag voor haar rekening. B10 is de meest gesubsidieerde (41% van het totaalbedrag) premiecategorie, hoewel zij slechts 11 premies betreft.

5.3.3. Premies toegekend aan gemeenten: meer dan 40% van het totaalbedrag van de openbare sector

De gemeenten nemen direct of indirect (via de OCMW's) 43% van het totale budget voor de openbare sector voor hun rekening. Zij wenden deze bedragen grotendeels aan voor werkzaamheden in niet-residentiële gebouwen, wat niet het geval is van de OCMW's, die de premies in 86% van de gevallen besteden aan residentiële gebouwen.

Tabel 12 - Premies toegekend aan de openbare sector, opgesplitst per gebouwfunctie

Overheidssector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	Gemeenten	OCMW	Gemeenten	OCMW
Niet-residentiële gebouw	32	4	€ 835.892	€ 47.544
Residentiële gebouw	7	37	€ 199.899	€ 288.040
Appartementsgebouw	5	25	€ 145.808	€ 51.333
Eengezinswoning	2	12	€ 54.091	€ 236.707
Totaal	39	41	€ 1.035.791	€ 335.584
			€ 1.371.375	

5.3.4. Renovatie en nieuwbouw

Ten minste 70% van het premiebedrag dat de openbare sector ontvangt, wordt besteed aan renovaties en de overige 30% aan nieuwbouw.

Tabel 13 - Opsplitsing van aan de openbare sector toegekende premies voor nieuwbouw en renovatie

Overheidssector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Nieuwbouw	12	2,8%	€ 937942	29,6%
Renovatie	424	97,2%	€ 2.228.463	70,4%
Totaal	436		€ 3.166.406	

5.4. De privésector onder de loep

5.4.1. De aanvragers uit de privésector: bedrijven en vrije scholen

De aanvragers uit de privésector worden opgesplitst in twee hoofdcategoryën: bedrijven en vrije scholen. In deze sector gaat 95% van het premiebedrag naar de bedrijven.

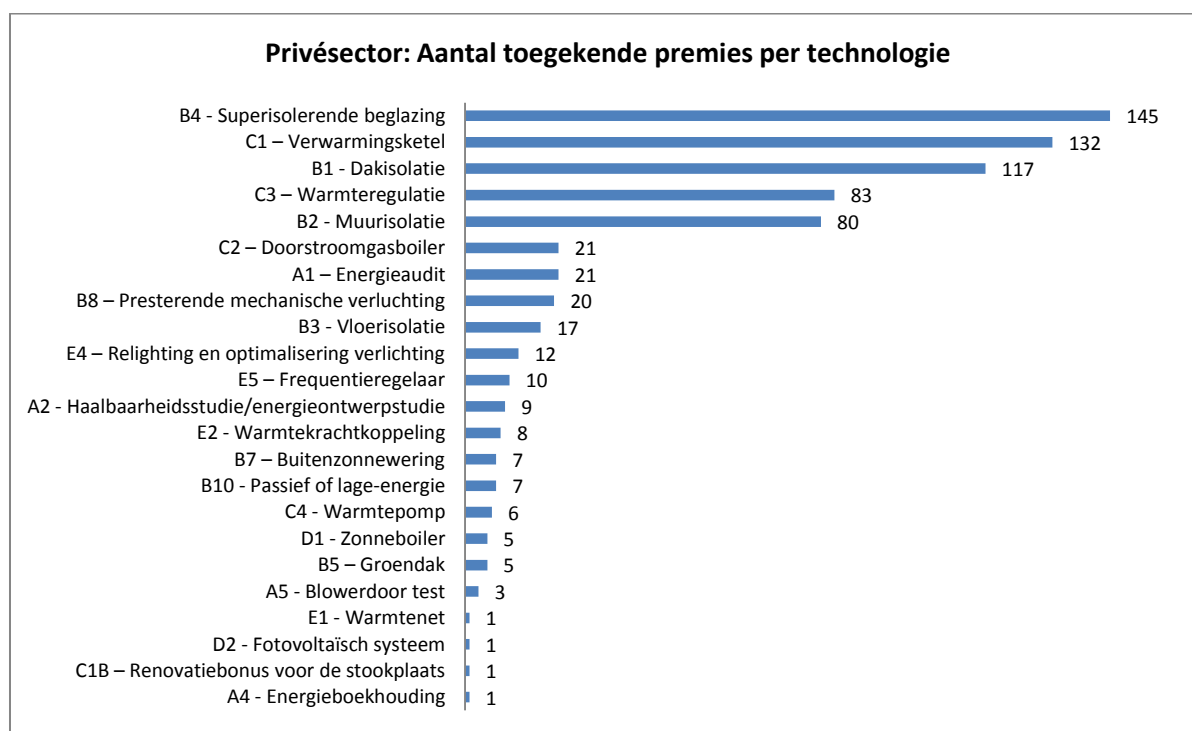

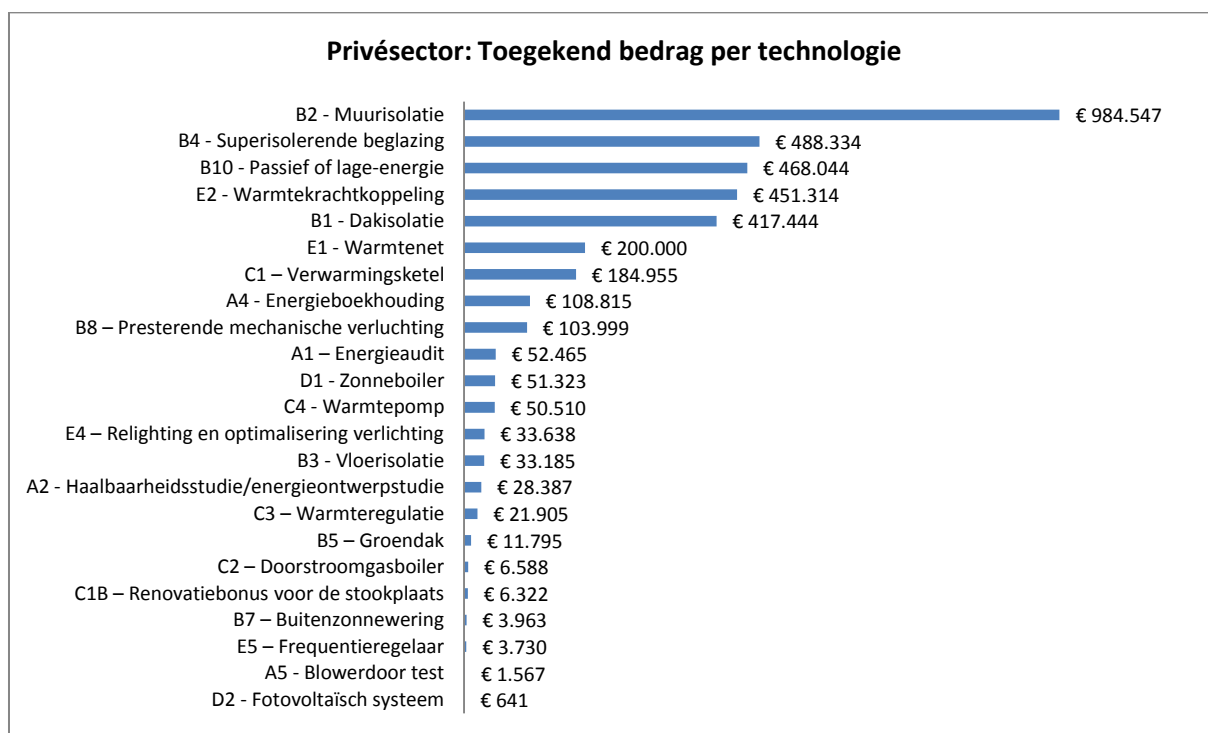

Tabel 14 - Premies toegekend aan de privésector

Privésector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Vrije school	25	4%	€ 185.028	5%
Privébedrijf	687	96%	€ 3.528.443	95%
Totaal	712		€ 3.713.470	

De meerderheidscategorie van de privébedrijven omvat vastgoedkantoren (die premies aanvragen voor alle types van gebouwen, waaronder residentiële gebouwen) en bedrijven die hun eigen gebouwen laten renoveren of bouwen (tertiaire en/of industriële sector).

5.4.2. Keuze van technologie: muurisolatie en superisolerende beglazing vertegenwoordigen 23% van de toegekende bedragen

Figuur 10 - Aantal premies toegekend aan de privésector, gerangschikt volgens technologie

Figuur 11 - Premiebedragen toegekend aan de privésector, gerangschikt volgens technologie

Isolatiepremies blijven het sterkst vertegenwoordigd in de privésector, zowel in aantal als in omvang.

5.4.3. Functies en types van gebouwen: appartementsgebouwen en niet-residentiële gebouwen

Kijken we naar de bedragen, dan blijkt dat 64% van het totaalbedrag van de premies aan de privésector bestemd is voor huisvesting.

Tabel 15 - Opsplitsing van de aan de privésector toegekende premies in functie van het type van begunstigd gebouw

Privésector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Eengezinswoning	167	23%	€ 485.667	13%
Appartementsgebouw	408	57%	€ 1.889.093	51%
Niet-residentiële gebouw	137	19%	€ 1.338.711	36%
Totaal	712		€ 3.713.470	

5.4.4. Renovatie vs. nieuwbouw: vooral renovaties

In begrotingsjaar 2014 betreffen de werkzaamheden waarvoor de aanvragen worden ingediend en verleend aan de privésector hoofdzakelijk renovaties (bijna 98% van de bouwwerven). In termen van premiebedragen vertegenwoordigt dit 90% van het totaal, terwijl slechts 10% van de bedragen voor nieuwbouw worden aangewend.

Tabel 16 - Opsplitsing van de aan de privésector toegekende premies voor nieuwbouw en renovatie

Privésector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Nieuwbouw	12	2%	€ 386.721	10%
Renovatie	700	98%	€ 3.326.749	90%
Totaal	712		€ 3.713.470	

5.5. Vzw's onder de loep

5.5.1. Aanvragen van vzw's: algemene resultaten

Er werden 211 premies toegekend aan vzw's. Het gaat hierbij vooral om kinderdagverblijven, ziekenhuizen en SVK's.

Tabel 17 - Premies aan vzw's

Vzw-sector	Toegekende premies	
	#	€
Vzw	211	€ 1.402.654

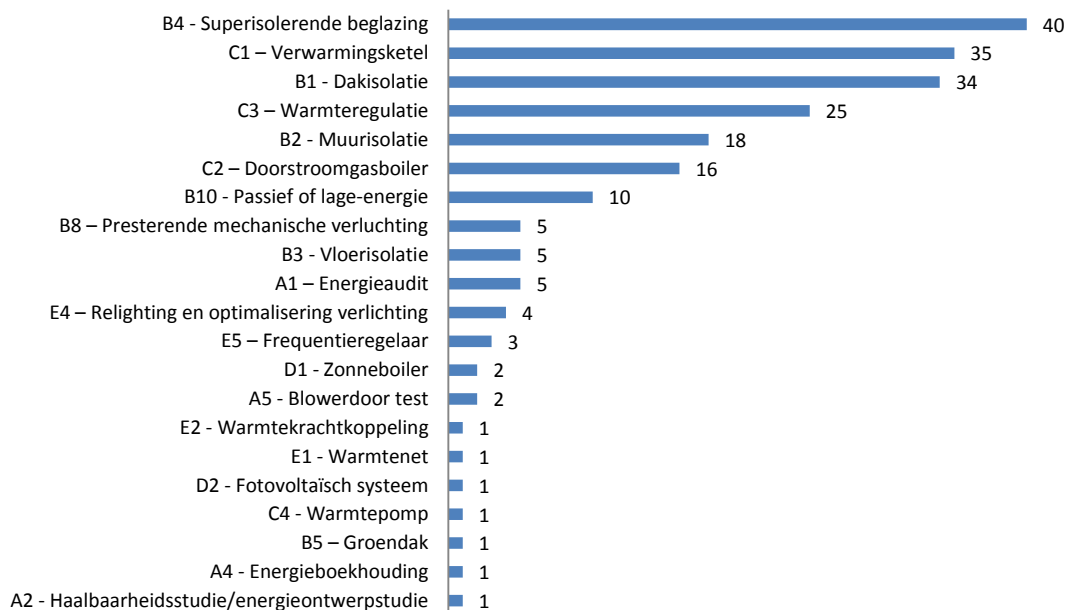
5.5.2. Keuze van technologie:

De trend die in de overige sectoren zichtbaar was, wordt ook in de vzw-sector bevestigd: de drie premies 'superisolerende beglazing', 'verwarmingsketel' en 'dakisolatie' vertegenwoordigen 51% van toegekende premies (in aantal).

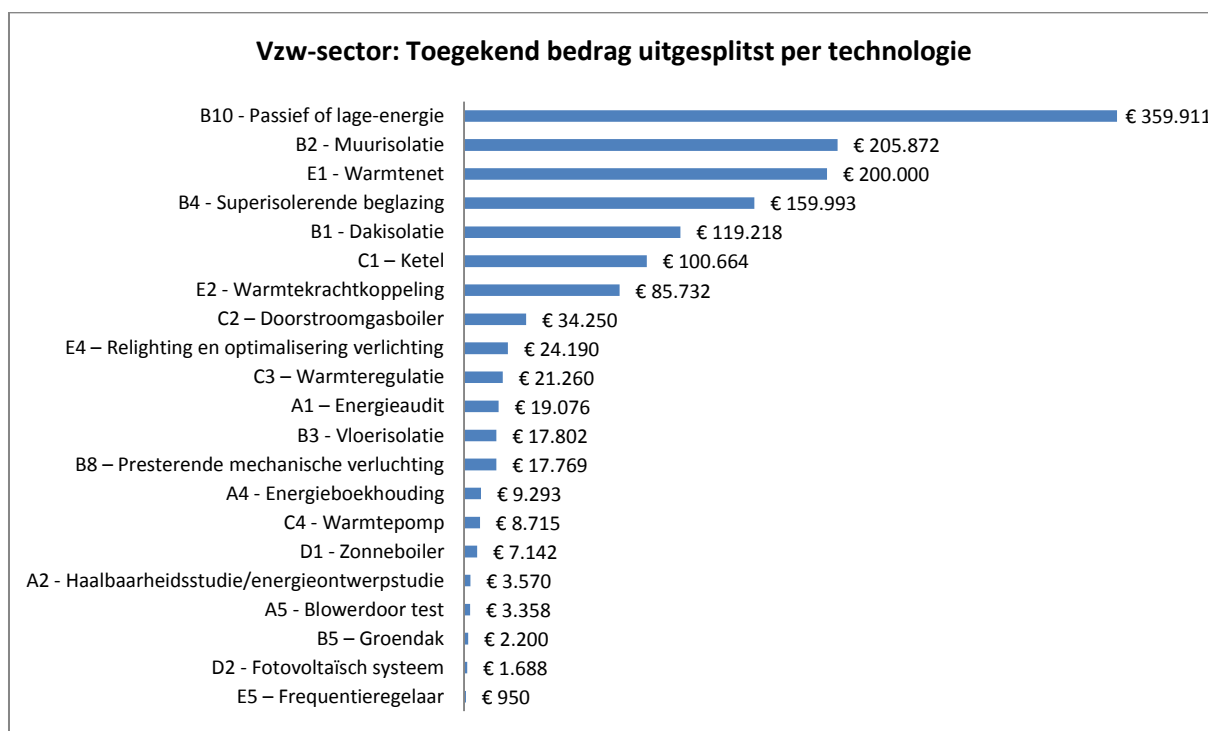
Vzw-sector: Aantal toegekende premies per technologie

Figuur 12 - Aantal premies toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie

Wat de bedragen betreft, staat de premie 'passief of lage-energie' op kop, met ongeveer 26% van het totaalbedrag dat aan vzw's werd toegekend. De premie 'warmtenet' is dan weer goed voor 14% van het totaal, terwijl zij slechts aan één aanvraag beantwoordt. Het betreft een netwerk van 6 woningen waarvan de in aanmerking komende investering op zo'n € 850.000,00 werd geraamd.

Figuur 13 - Premiebedragen toegekend aan vzw's, gerangschikt volgens technologie

5.5.3. Functies en types van gebouwen:

Tabel 18 - Opsplitsing van de aan vzw's toegekende premies in functie van het type van begunstigd gebouw

Vzw-sector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Eengezinswoning	37	18%	€ 375.683	27%
Appartementsgebouw	99	47%	€ 526.949	38%
Niet-residentieel gebouw	75	36%	€ 500.022	36%
Totaal	211		€ 1.402.654	

In aantal worden de premies grotendeels toegekend voor appartementsgebouwen. De kloof tussen gezinswoningen en de tertiaire sector blijft erg groot, maar als we de bedragen bestuderen, dan is het verschil veel minder uitgesproken.

5.5.4. Renovatie vs. nieuwbouw: vooral renovaties

In begrotingsjaar 2014 betreffen de types van werkzaamheden waarvoor de premies worden verleend hoofdzakelijk renovaties (bijna 96% van de premies). Als we naar het bedrag kijken, dan beantwoordt dit aan ongeveer 84% van de toegekende premies.

Tabel 19 - Premies aan vzw's voor nieuwbouw en renovatie

Vzw-sector	Aantal toegekende premies		Toegekend totaalbedrag	
	#	%	€	%
Nieuwbouw	9	4%	€ 225.985	16%
Renovatie	202	96%	€ 1.176.669	84%
Totaal	211	100%	€ 1.402.654	100%

6. WIE ONTVANGT DE PREMIES? ANALYSE PER INKOMENSCATEGORIE (GEZINNEN ONDER DE LOEP)

6.1. Categorieën die uitgebreid worden naar alle publiek

Het gemiddelde premiebedrag dat aan de openbare sector wordt uitgekeerd, ligt ver boven het gemiddelde bedrag dat gezinnen ontvangen, omdat ook de werfomvang danig verschilt. Gelet op het feit dat de begrotingstoewijzing niet gebeurt in functie van de inkomenscategorie, is er evenwel geen directe concurrentie tussen categorie-C premies aan de gezinnen en de premies aan de openbare sector.

Gezinnen komen in aanmerking voor alle drie inkomenscategorieën.

De openbare diensten zoals OVM en Woningfonds krijgen automatisch een verhoogde premie, net als gezinnen met een laag inkomen.

Tabel 20 - Opsplitsing van het bedrag en aantal premies aan de verschillende sectoren per inkomenscategorie

Inkomenscategorieg	Baiscategorieg A		Gemiddelde inkomens - Categorie B		Lage inkomens - Categorie C	
	#	€	#	€	#	€
Huisgezin	5.286	€ 6.478.268	2.757	€ 2.733.441	6.126	€ 6.094.033
Doelpubliek	131	€ 2.696.194	0	€ 0	305	€ 470.211
Privé	712	€ 3.713.470	0	€ 0	0	€ 0
Vzw	126	€ 1.181.838	0	€ 0	85	€ 220.816
Totaal	6.255	€ 14.069.770	2.757	€ 2.733.441	6.516	€ 6.785.770

De openbare sector, de privésector en de vzw's worden standaard tot de basiscategorieg gerekend.

Vzw's zoals SVK's krijgen ook automatisch verhoogde premies in de categorie lage inkomens.

De bonus die aan categorie C wordt toegekend, richt zich ook tot openbare instellingen wiens opdracht het is om bij te dragen tot het ter beschikking stellen van huisvesting aan huishoudens met een gemiddeld en/of laag inkomen, en om deze huisvesting te beheren: SVK, OVM en Woningfonds.

6.2. Gezinnen onder de loep

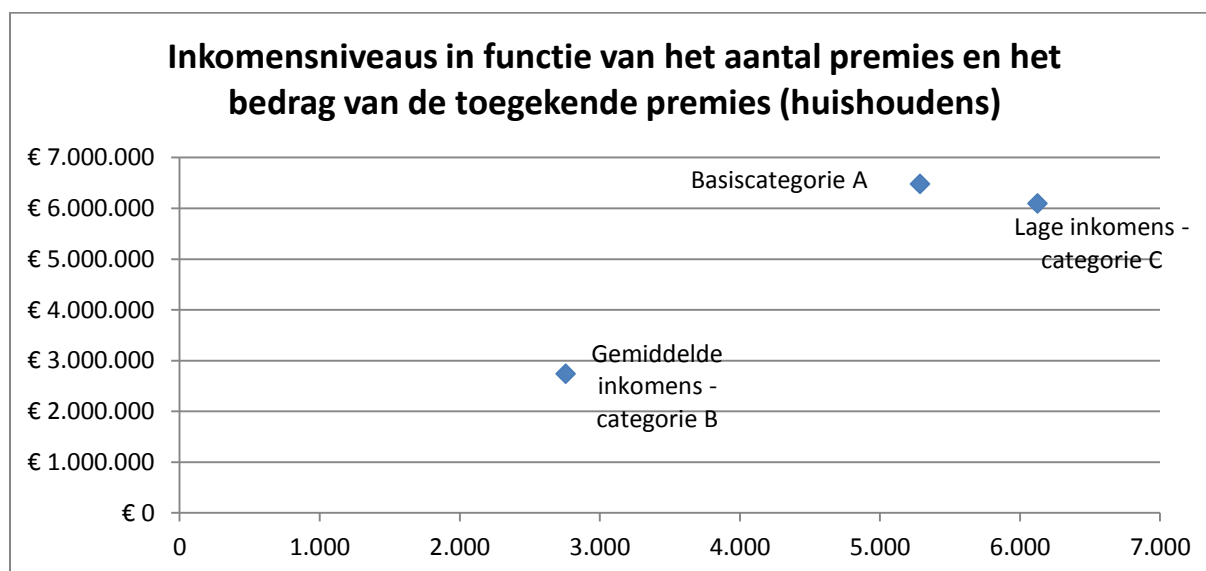
6.2.1. Algemeen

Kijken we enkel naar de gezinnen, dan blijken de verschillen tussen categorie A en C afgezwakt, zowel in aantal toegekende premies als wat de totaalbedragen betreft. Kijken we naar het gemiddeld premiebedrag, dan is het verschil tussen inkomenscategorieën en C bijna nihil.

Tabel 21 - Premies aan gezinnen opgesplitst per inkomenscategorie: aantallen en totaalbedragen

Inkomenscategorie	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag	Gemiddeld bedrag
Basiccategorie A	5.286	€ 6.478.268	€ 1.226
Categorie B – gemiddeld inkomen	2.757	€ 2.733.441	€ 991
Lage inkomens - Categorie C	6.126	€ 6.094.033	€ 995
Totaal	14.169	€ 15.305.742	

Ter herinnering: de indeling van huishoudens in een categorie A, B of C berust op de gezinssamenstelling, gecombineerd met de belastingaangiften van de personen ouder dan 18 jaar die deel uitmaken van dit gezin. De vergelijking van fiscale gegevens (inkomensklassen) tussen de categorieën A, B en C is dan ook achterhaald. Het feit dat de totaalbedragen die aan categorie A worden toegekend hoger zijn dan deze die aan categorie C worden toegekend, terwijl het aantal premies lager ligt, weerspiegelt het feit dat de investeringen van categorie A om te beginnen vaak groter zijn.

Figuur 14 - Verdeling van de inkomensniveaus op basis van het aantal premies en het bedrag van de premies (huishoudens)

6.2.2. Technologische keuze van de huishoudens

Sommige premies komen vaker voor in categorie A (bv. 'gezin E – energie efficiënte-investeringen'), of in categorie C (bv. temperatuurregeling, doorstroomgasboiler, efficiënte elektrische huishoudapparaten). De premiegroep 'B - Isolatie en ventilatie' is gespreid over de drie categorieën van inkomsten, terwijl de groep 'A – audits & studies', die geen rekening houdt met de inkomenscategorie van de aanvrager, standaard uit slechts één categorie bestaat en enkel bij categorie A kan worden gerekend.

Tabel 22 - Detail van de premies per inkomenscategorie

Type premie			Aantal premies				%		
			A	B	C	Totaal	A	B	C
A	A1	Energieaudit	28			28	100%		
	A2	Haalbaarheidsstudie Energieontwerpstudie	5			5	100%		
	A5	Blower door test	18			18	100%		
B	B1	Dakisolatie	678	321	558	1557	44%	21%	36%
	B10	Passief of lage-energie	11	9	11	31	35%	29%	35%
	B2	Isolatie van buitenmuren	423	229	365	1017	42%	23%	36%
	B3	Vloerisolatie	99	58	96	253	39%	23%	38%
	B4	Superisolerende beglazing	1.464	697	1.402	3563	41%	20%	39%
	B5	Groendak	14	7	13	34	41%	21%	38%
	B7	Buitenzonnewering	101	53	62	216	47%	25%	29%
B8	Efficiënte mechanische ventilatie	75	50	81	206	36%	24%	39%	
C	C1	Condenserende verwarmingsketel	830	418	820	2068	40%	20%	40%
	C1B	Bonus renovatie verwamingsysteem	1			1	100%		
	C2	Doorstroomgasboiler	211	131	281	623	34%	21%	45%
	C3	Temperatuurregeling	363	378	751	1492	24%	25%	50%
C4	Warmtepomp	25	3	8	36	69%	8%	22%	
D	D1	Zonneboiler	22	11	20	53	42%	21%	38%
	D2	Fotovoltaïsch systeem	1	2	-	3	33%	67%	0%
E	E2	Warmtekrachtkoppeling	4	-	-	4	100%	0%	0%
	E4	Relighting	2	-	-	2	100%	-	-
E5	Frequentieregelaar	33	5	15	53	62%	9%	28%	
F	F	Efficiënte huishoudapparaten	878	385	1.643	2906	30%	13%	57%
Totaal			5.286	2.757	6.126	14.169	37%	19%	43%

Gemarkeerd: type technologie per inkomenscategorie met ofwel de vaakst aangevraagde premies (> 50% # premies per type) ofwel de financieel significante premies (> 50% van het toegekende bedrag per type premie); we merken evenwel op dat het onderscheid eerder voor minder frequente premies geldt.

7. DE WONING ONDER DE LOEP (INDIVIDUELE EN COLLECTIEVE)

7.1. Algemene resultaten

De 'dekkingsgraad' is de verhouding tussen het bedrag van de toegekende premie en de overeenkomstige investering die de aanvrager aanduidt of die bepaald wordt op basis van de voorgelegde facturen en offertes. Het betreft een eenvoudige berekening die niet alle energiebesparingen weergeeft die het premiesysteem oplevert (de terugverdiengraad van de investering).

Tabel 23 - Woningpremies

Woning - Werken (uitgezonderd A-premie en F-premie)			
Aantal premies	Toegekend totaalbedrag	Totaalbedrag van de investeringen die in aanmerking komen	Dekkingsgraad
12.255	€ 19.719.900	€ 118.417.199	17%

Het betreft dus niet de totale investering in de werken, maar het deel waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van het premiebedrag. Deze cijfers zijn ook gebaseerd op de gegevens die de aanvrager verstrekt of die intern berekend worden op basis van de informatie die te vinden is op de offertes, de vorderingsstaten en de facturen. Het is niet altijd mogelijk om een precieze berekening te maken of om de juiste informatie te verkrijgen van de aanvrager.

7.2. De werven: hoeveel werven zijn bij de premies betrokken?

De 'werven' worden gedefinieerd door het adres van de werken dat wordt opgegeven in de premieaanvragen. Een werf kan in aanmerking komen voor verschillende premies. In 2014 beantwoordden de 12.255 uitgekeerde premies aan 7.557 werven (gegevens voor woningen - uitgezonderd de F-premie en A-premie). Deze premies vertegenwoordigen een totaalbedrag van € 19.719.900.

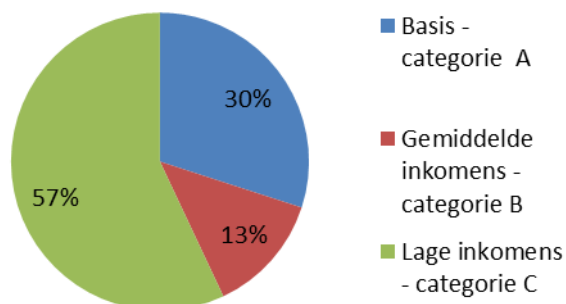
7.3. De premies voor de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen worden hoofdzakelijk uitgekeerd aan aanvragers van categorie C (lage inkomens).

De F-premie wordt verkregen bij aankoop van een koelkast/diepvriezer met energielabel A++ of een elektrische droogkast met label A, en gaat gepaard met een bonus indien de aangekochte toestellen van een hogere klasse zijn (koelkast A+++ of elektrische droogkast A++).

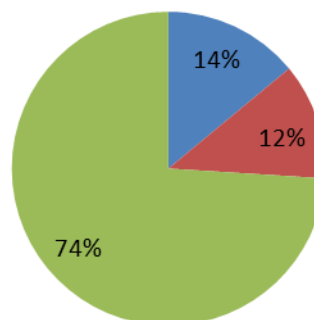
Op de begroting van 2014 werden 2.906 premieaanvragen goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 623.617. Deze premie wordt vooral aangevraagd door huishoudens.

F-premie: Opsplitsing van de uitgekeerde premies per inkomenscategorie

F-premie: Opsplitsing van het uitgekeerde totaalbedrag per inkomenscategorie

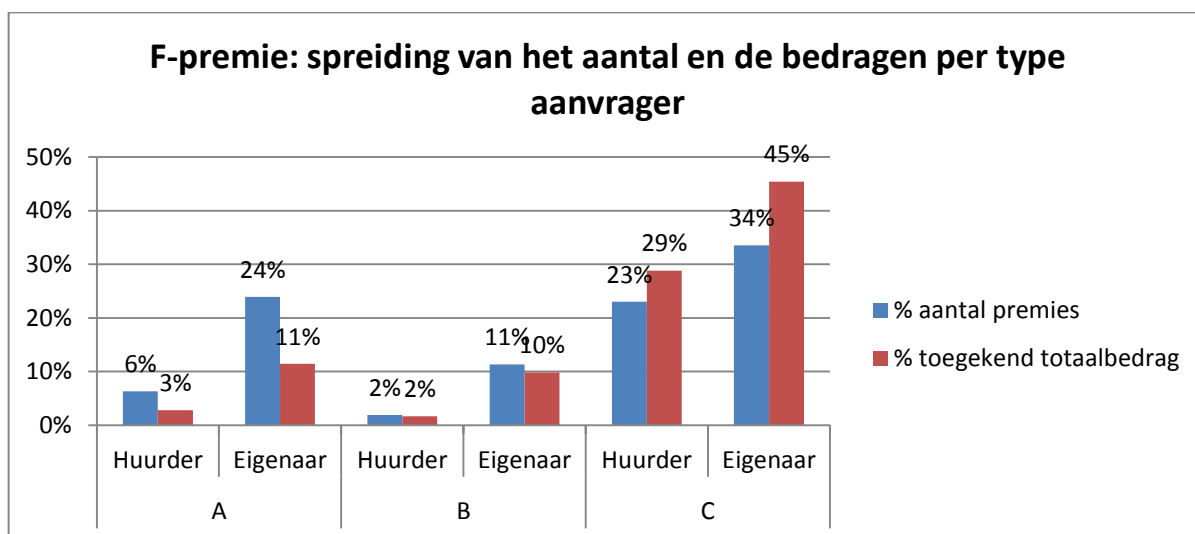
Figuur 15 - Opsplitsing van de uitgekeerde premies (aantal en bedrag) per inkomenscategorie van de aanvrager

Tabel 24 - Gemiddeld premiebedrag voor energiezuinige huishoudtoestellen per inkomenscategorie van de aanvrager

F-premie	
Inkomenscategorie	Gemiddeld bedrag
Basicategorie A	€ 101
Gemiddelde inkomens - categorie B	€ 186
Lage inkomens - Categorie C	€ 282

De helft van de begunstigden kiest een energiezuiniger toestel, ongeacht zijn inkomenscategorie (de bonus wordt toegekend in 50% van de gevallen).

Ondanks het feit dat er meer F-premies aan eigenaars dan aan huurders worden uitgekeerd (69%), ongeacht hun inkomenscategorie, is er sprake van een herverdelingseffect dat ervoor zorgt dat iedereen de premie kan ontvangen. Ook de huurders maken gebruik van de premies voor huishoudtoestellen, ongeacht hun inkomenscategorie. Zij ontvangen immers 31% van de uitgekeerde premies, oftewel 34% van het uitgekeerde totaalbedrag.

Figuur 16 - Opsplitsing van de premies voor energiezuinige huishoudtoestellen op basis van de kenmerken van de aanvrager (inkomenscategorie, huurder/eigenaar)

8. WAT IS HET EFFECT VAN DE ENERGIEPREMIE? DE PREMIES IN DE GEMEENTEN EN IN RVOHR-ZONES

8.1. Algemene resultaten

Tabel 25 - Aantal premies en toegekend totaalbedrag per gemeente

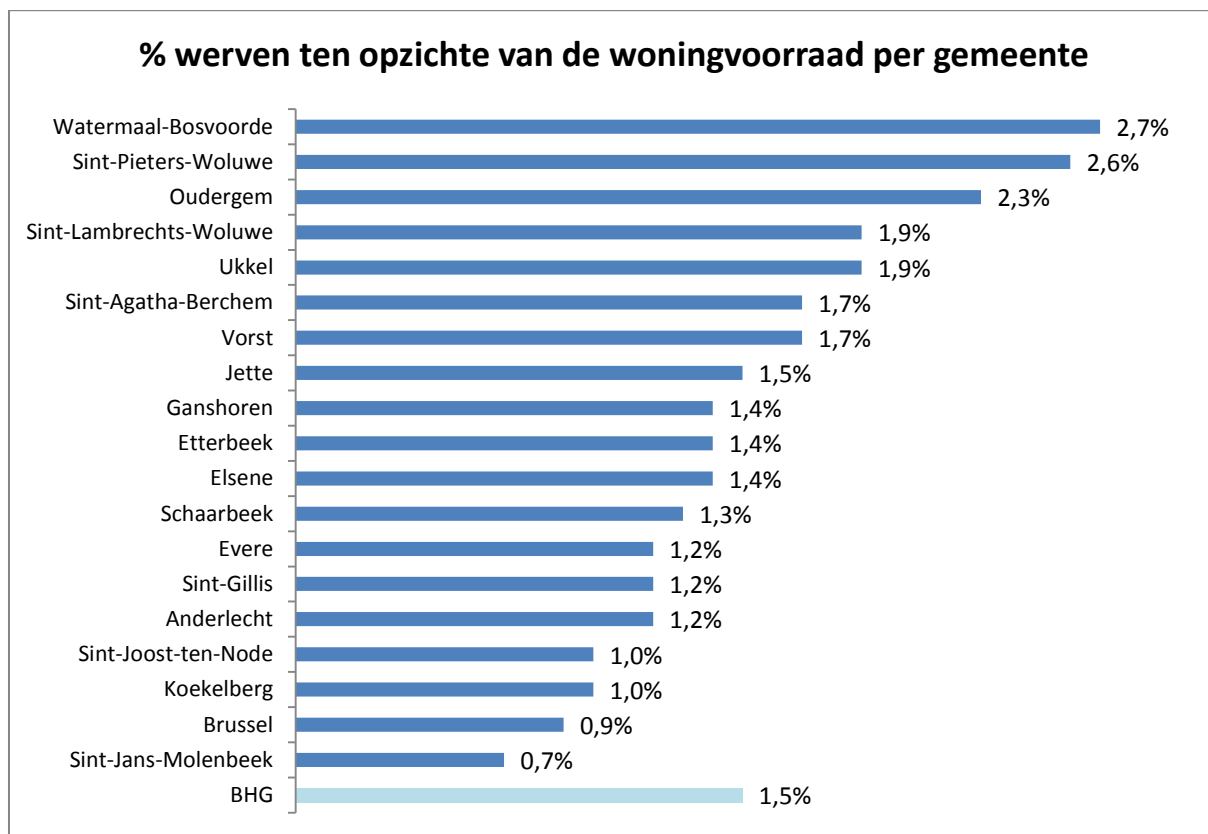
Gemeente	Aantal toegekende premies	Toegekend totaalbedrag
Anderlecht	1.171	€ 1.495.657
Oudergem	765	€ 789.141
Sint-Agatha-Berchem	335	€ 268.353
Brussel	1.520	€ 4.214.020
Etterbeek	700	€ 1.017.665
Evere	446	€ 468.880
Vorst	847	€ 1.507.877
Ganshoren	287	€ 235.131
Elsene	1.251	€ 2.027.630
Jette	686	€ 822.272
Koekelberg	210	€ 147.885
Sint-Jans-Molenbeek	539	€ 970.036
Sint-Gillis	732	€ 985.504
Sint-Joost-ten-Node	206	€ 157.865
Schaarbeek	1.766	€ 2.525.917
Ukkel	1.465	€ 2.503.904
Watermaal-Bosvoorde	615	€ 906.576
Sint-Lambrechts-Woluwe	1.056	€ 1.323.431
Sint-Pieters-Woluwe	931	€ 1.220.527
Totaal	15.528	€ 23.588.272

8.2. Energiepremies voor woningen in gemeenten

In verhouding tot het aantal woningen op het gemeentelijk grondgebied zijn de werkzaamheden aan woningen die van energiepremies genieten talrijker in de gemeenten van de tweede stadskroon.

Figuur 17 - Opsplitsing van de werkzaamheden aan woningen die energiepremies genieten in functie van de woningvoorraad per gemeente (uitgezonderd F-premies)

8.3. Energiepremies en RVOHR-zone

In begrotingsjaar 2014 werd ongeveer 24% van de energiepremies uitgekeerd voor woningen in een RVOHR-zone, waar ook een bonus van kracht is. Er werd in totaal € 5.303.093 aan premies uitgekeerd, wat 26% van het totale aantal premies voor woningen vertegenwoordigt.

Tabel 26 - Opsplitsing van het budget 2014 per gemeente en percentage met RVOHR-bonus

Gemeente	Totaalbedrag	Premiebedrag met RVOHR-bonus	
Anderlecht	€ 1.495.657	€ 548.604	37%
Oudergem	€ 789.141	€ 18.099	2%

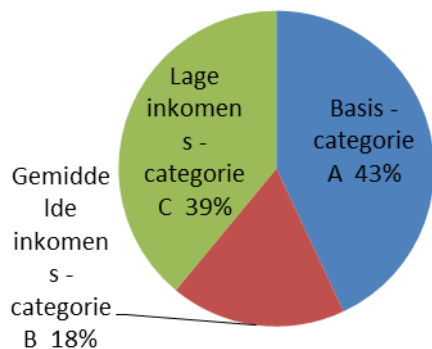
Sint-Agatha-Berchem	€ 268.353	€ 3.410	1%
Brussel	€ 4.214.020	€ 1.418.271	34%
Etterbeek	€ 1.017.665	€ 315.565	31%
Evere	€ 468.880	€ 27.225	6%
Vorst	€ 1.507.877	€ 409.692	27%
Ganshoren	€ 235.131	€ 3.347	1%
Elsene	€ 2.027.630	€ 442.547	22%
Jette	€ 822.272	€ 138.738	17%
Koekelberg	€ 147.885	€ 44.403	30%
Sint-Jans-Molenbeek	€ 970.036	€ 329.223	34%
Sint-Gillis	€ 985.504	€ 561.044	57%
Sint-Joost-ten-Node	€ 157.865	€ 154.012	98%
Schaarbeek	€ 2.525.917	€ 884.392	35%
Ukkel	€ 2.503.904	€ 3.162	<1%
Watermaal-Bosvoorde	€ 906.576	€ 0	0%
Sint-Lambrechts-Woluwe	€ 1.323.431	€ 0	0%
Sint-Pieters-Woluwe	€ 1.220.527	€ 1.359	<1%
	€ 23.588.272	€ 5.303.093	

Bedrag RVOHR-bonus: € 482.099

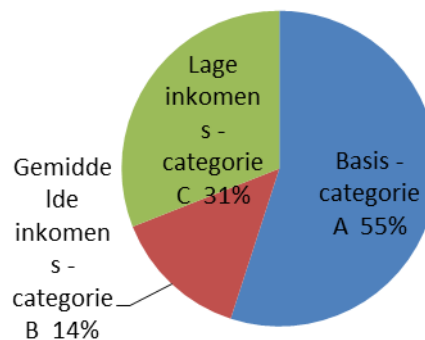
De RVOHR-bonus waarbij de inwoners van een dergelijk gebied 10% extra krijgen, is van toepassing op meer dan 20% van de aanvragen. De bonus neemt evenwel slechts 2% van het totale budget voor zijn rekening.

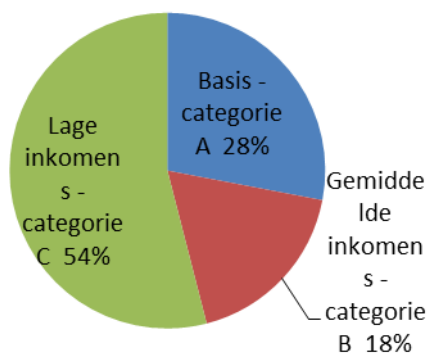
Spreiding van het aantal premies buiten RVOHR-zones

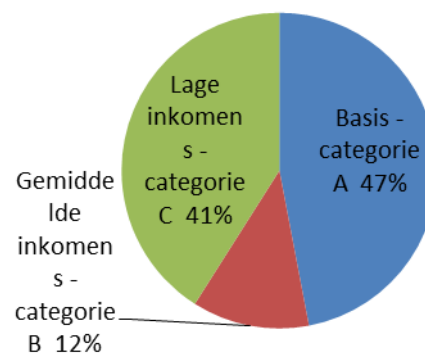
Spreiding van het toegekende bedrag buiten RVOHR-zones

Spreiding van het aantal premies binnen RVOHR-zones

Spreiding van het toegekende bedrag binnen RVOHR-zones

Figuur 18 - Premies toegekend in functie van de RVOHR-zone (aantal en bedrag)

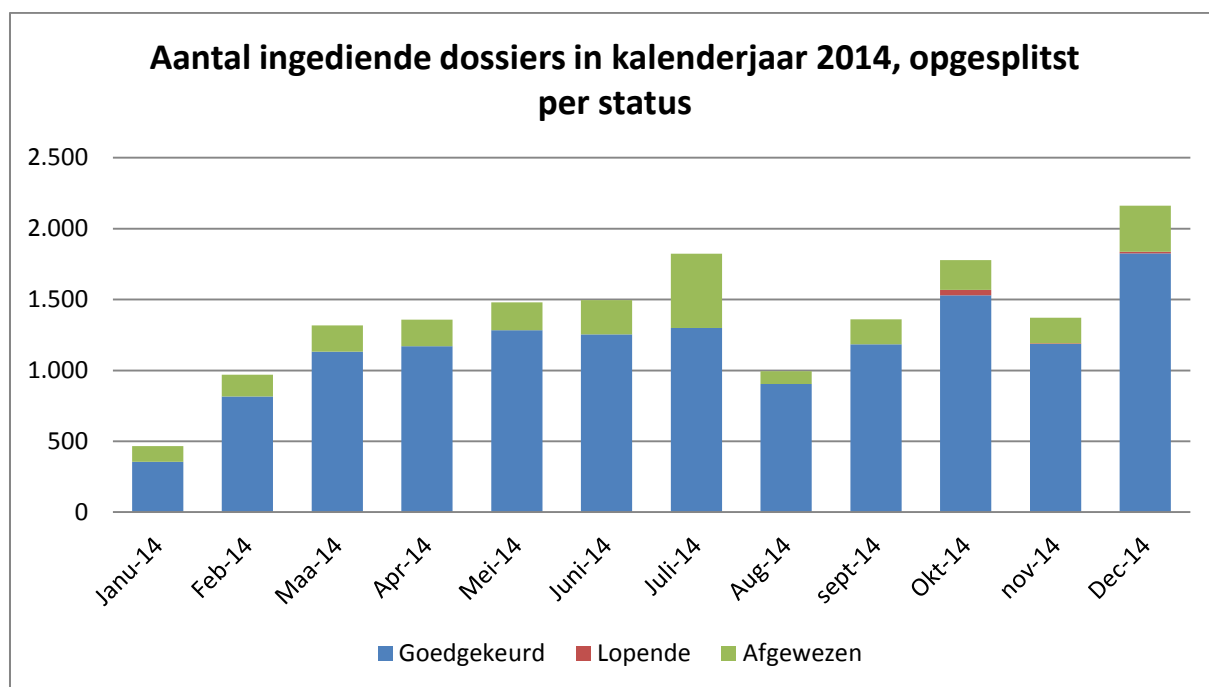

DEEL II: ANALYSE VAN HET AANTAL INGEDIENDE DOSSIERS VOOR 2014 EN HET ADMINISTRATIEVE BEHEER VAN HET PREMIESTELSEL

1. ANALYSE VAN DE DOSSIERINTRODUCTIES

Om de dossierintroducties te analyseren, kijken we naar het aantal dossiers dat per maand werd ingediend (13.888 goedgekeurde dossiers tegen 2.547 afgewezen dossiers op het bestudeerde jaar). Dit geeft een beeld van de algemene activiteit van de aanvragers gedurende het bestudeerde jaar.

Figuur 19 - Aantal ingediende dossiers in kalenderjaar 2014, opgesplitst per status

Het aantal dossiers bleef vrij stabiel gedurende 2014. De lopende dossiers zijn alle dossiers die niet afgesloten zijn op datum van 10/11/2015¹⁷. Met een totaal van 2.159 premieaanvragen is de maand december een van de drukste maanden, in tegenstelling tot de maanden januari en februari, die duidelijk zwakkere maanden zijn. Dat is het gevolg van de stopzetting van het premiestelsel van 2013, dat bepaalde dat enkel de Brusselaars die voor 2 juli een afrekeningsfactuur en voor 1 november een volledig dossier hadden ingediend, in aanmerking kwamen voor de premie. Als gevolg daarvan kon enkel wie begin 2014 over een afrekeningsfactuur beschikte, een dossier indienen in januari 2014, wat een flinke beperking van het aantal kandidaten inhield.

Er lijken erg veel premies afgewezen te zijn in de maand juli van 2014. In werkelijkheid gaat het om ongeveer 300 premies van dezelfde aanvrager, die werden afgewezen om administratieve redenen (aanvraag later dan 4 maanden volgend op de datum van de afrekeningsfactuur) of omdat het C3-

¹⁷ Datum waarop de gegevens werden goedgekeurd voor de opstelling van dit verslag

premies betrof (warmteregulatie) voor een bedrag kleiner dan € 50. Om het aantal kleine betalingen te beperken, worden premies voor een bedrag kleiner dan € 50 afgewezen en wordt het premiebedrag bij de C1-premie opgeteld bij wijze van 'bonus', zodat de aanvrager toch terugbetaald wordt.

Onderstaande tabel verduidelijkt de situatie van juli 2014:

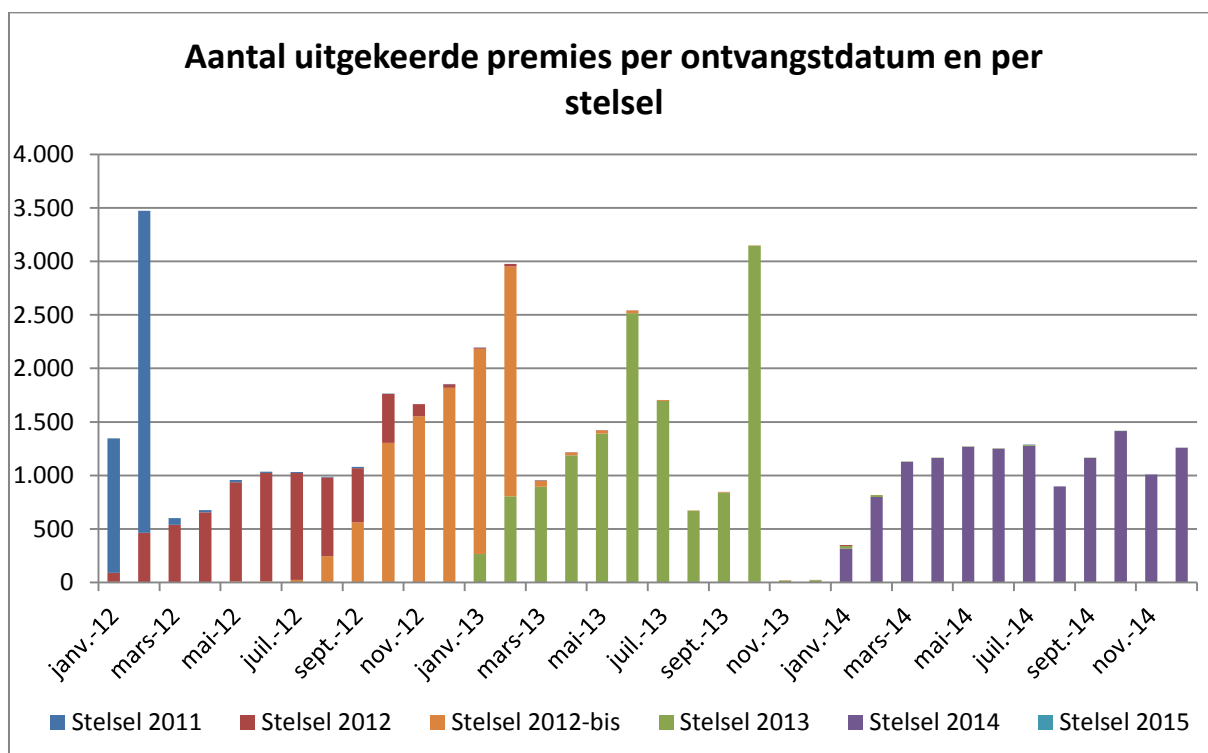
Tabel 27 - Belangrijkste weigeringsgronden in juli 2014

Weigeringsgrond	Aantal geweigerde premies
De premieaanvraag werd niet binnen de vier maanden volgend op de facturatedatum ingediend.	74
Geen bijkomende informatie gekregen binnen de gestelde termijn.	59
De premieaanvraag betreft een bedrag kleiner dan € 50, het minimumbedrag van de energiepemie.	20
De premie is niet bedoeld voor rechtspersonen.	20
De C2-premie is niet cumuleerbaar met de C1-premie bij opslag van sanitair warm water.	14

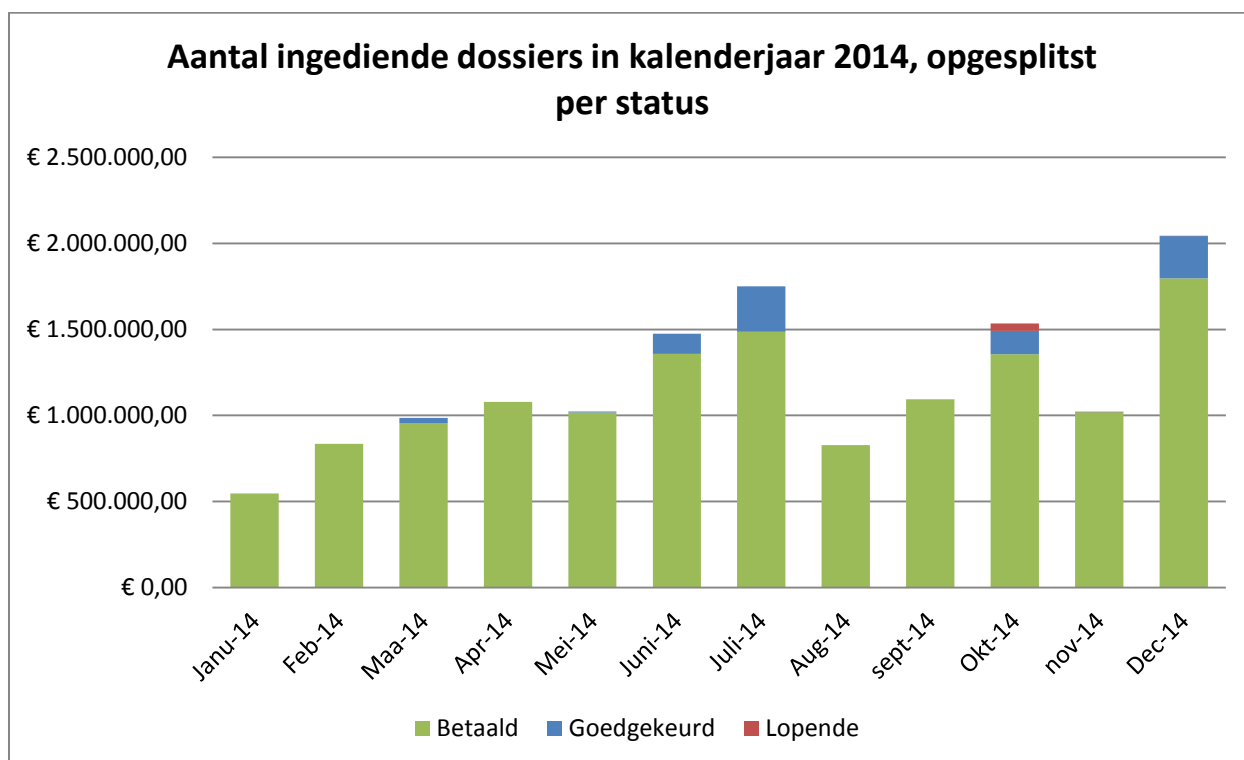
Wanneer we een langere periode bestuderen, valt op dat de dossierintroducties in 2014 verschillen ten opzichte van de voorgaande jaren. In 2012 en 2013 piekte het aantal dossiers op het einde van februari, wat ook de einddatum was voor de indiening van de premieaanvragen die betrekking hadden op het voorgaande jaar (tot 28/02 van het volgende jaar). In 2014 werd deze einddatum geschrapt en werd voor alle dossiers de algemene voorwaarde opgelegd dat de premie binnen de vier maanden na facturatedatum moest worden aangevraagd.

De 2 piekperiodes in juli en november 2013 zijn het gevolg van de onderbreking van het premiestelsel.

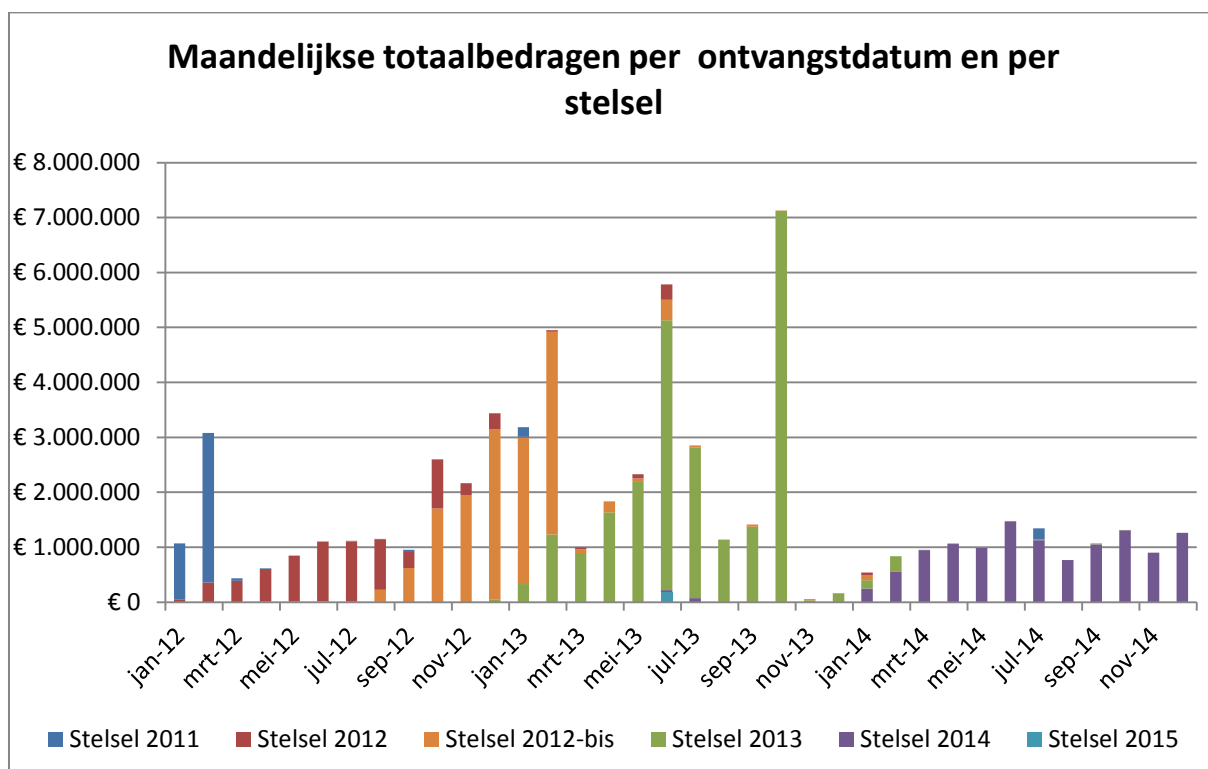

Figuur 20 - Aantal uitgekeerde premies per ontvangstdatum en per stelsel

Figuur 21 - Aantal ingediende dossiers in kalenderjaar 2014, opgesplitst per status (situatie op 10/11/2015)

Figuur22 - Maandelijke totaalbedragen per ontvangstdatum en per stelsel

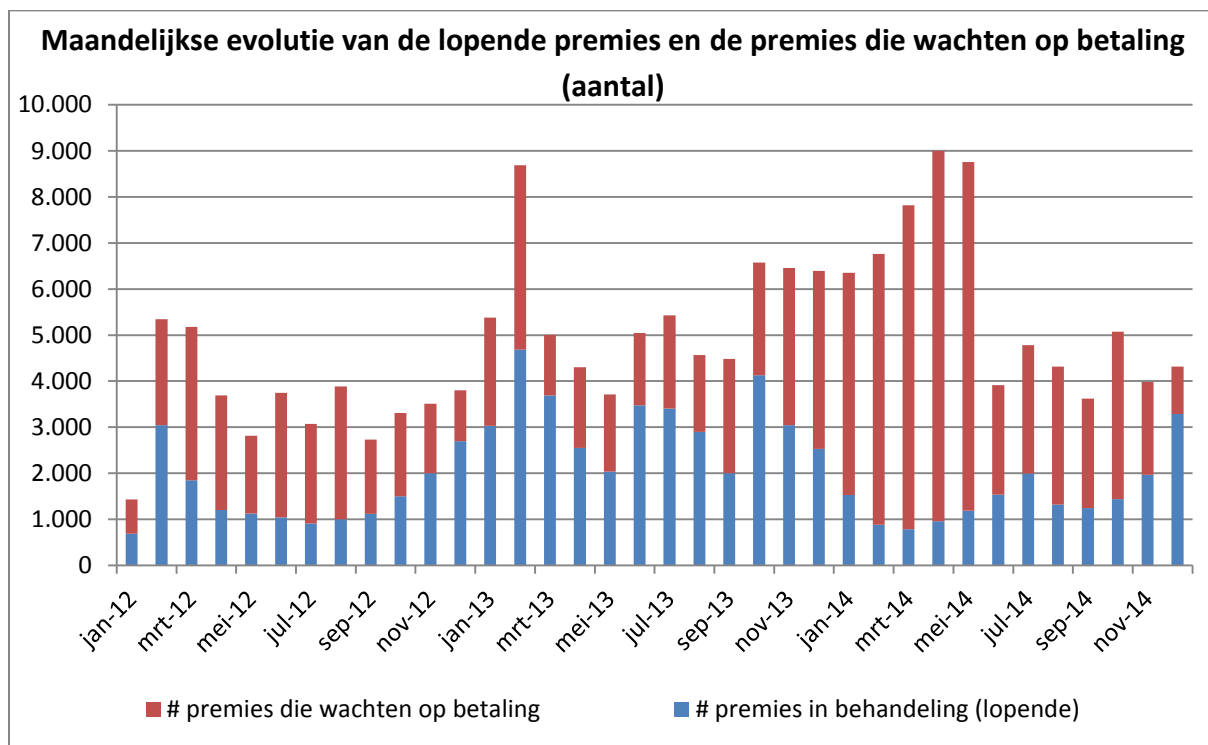
2. EVOLUTIE VAN HET AANTAL PREMIES WACHTEND OP BEVESTIGING

Voor de begunstigde van de premie vormt de periode tussen de indiening van de aanvraag en de ontvangst van het goedgekeurde bedrag één geheel. Voor de premiebeheerder is deze periode opgesplitst in twee tijdstappen: de technisch-administratieve behandeling en de vastlegging/effectieve betaling. Deze splitsing is te verklaren doordat het dossier door twee verschillende entiteiten wordt behandeld.

Om de wachttijd tussen het einde van de behandeling en de betaling¹⁸ van de premie en dus de efficiëntie van de behandeling of de voortgang ervan te beoordelen, moeten we het aantal dossiers bestuderen dat per maand 'wacht' op behandeling of uitbetaling.

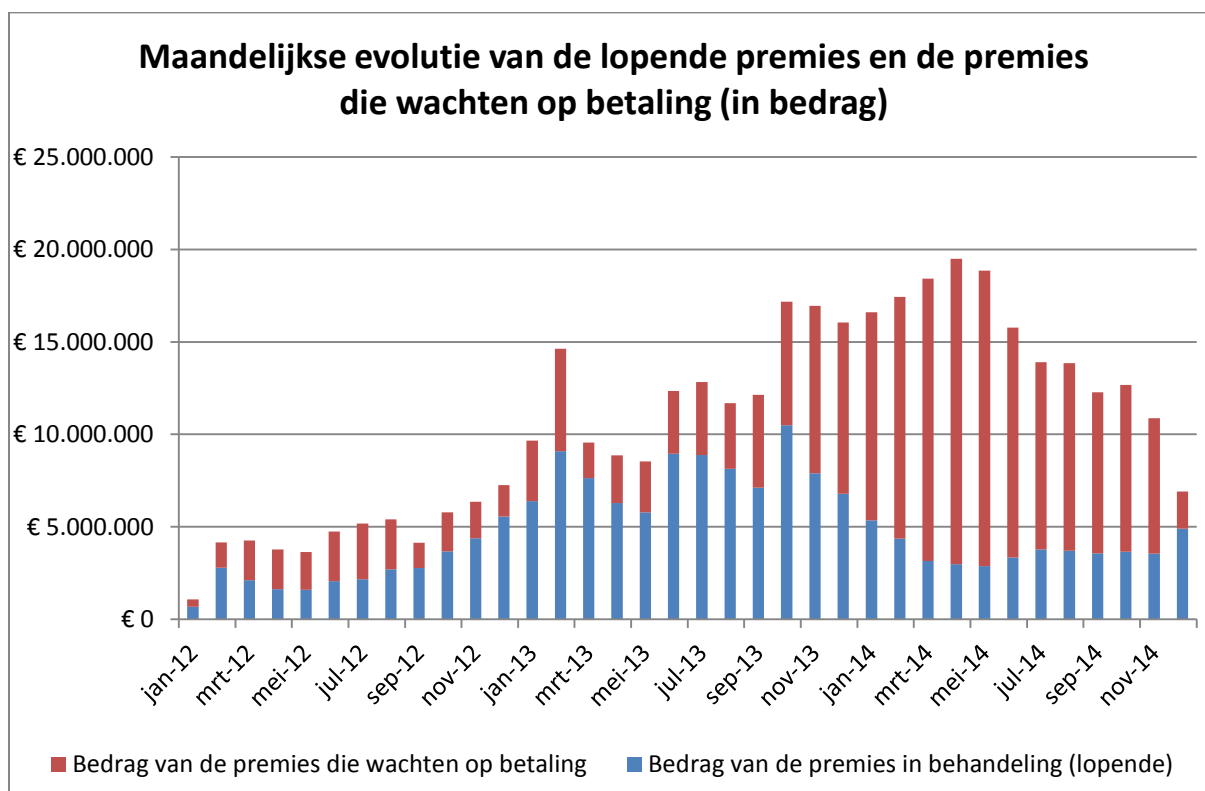
¹⁸ Ter herinnering: de 'uitbetaling van de premie' omvat twee begrippen, namelijk de effectieve, directe betaling van een premie en de vastlegging van de premiebelofte.

Figuur 23 - Maandelijkse evolutie van de lopende premies en de premies die wachten op betaling (in aantal)

Figuur 24 - Maandelijks evolutie van de lopende premies en de premies die wachten op betaling (in bedrag)

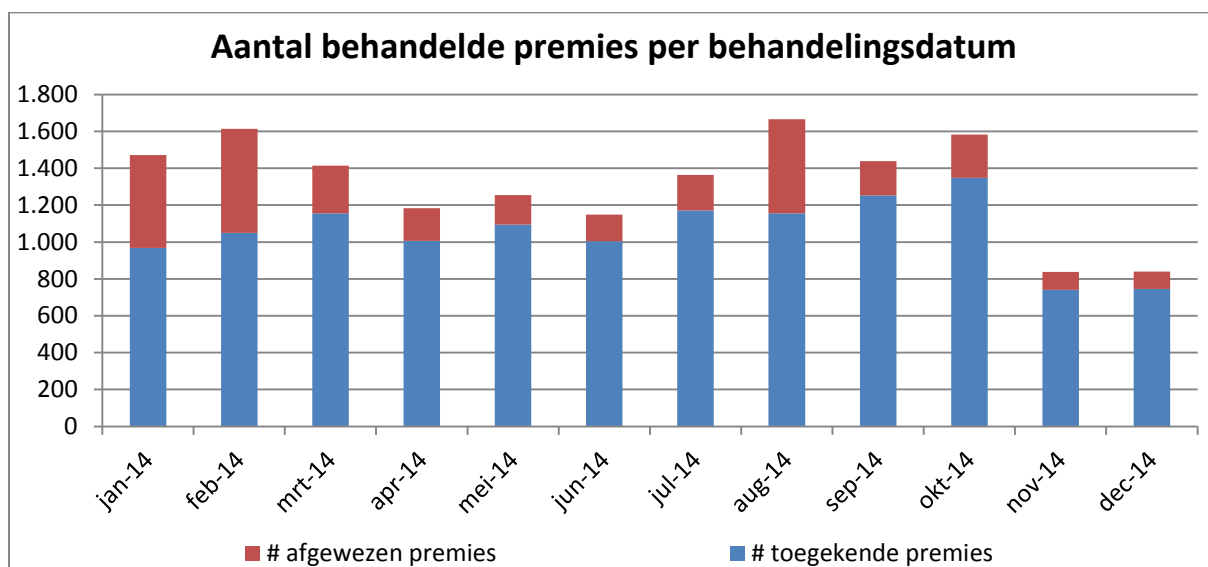
Sinds begin 2013 kent het aantal ingediende premies dat ofwel in behandeling is ofwel nog uitbetaald moet worden een stijgende trend, om in mei 2014 een absoluut hoogtepunt van bijna € 20 miljoen te bereiken. Dit is onder andere het gevolg van de verschillende introductiepieken in 2013, die zorgden voor vertragingen in de behandeling van de premies (rode balken) en betalingsachterstanden als gevolg van de uitputting van het budget in 2013, en een vertraging in de uitbetaling van de eerste premies van 2014 (pas vanaf mei).

3. ANALYSE VAN HET AANTAL BEHANDELDE PREMIES

3.1. Analyse van het administratieve beheer van het premiesysteem in 2014

De administratieve en technische behandeling van de premies gebeurt op doorlopende wijze van 1 januari tot 31 december. De beoordeling van de efficiëntie van de premiebehandeling gebeurt per kalenderjaar, ongeacht het premiestelsel en de behandelingsstatus van de premies. In 2014 heeft de BIM-dienst die belast is met het technisch-administratieve beheer van de premies in totaal 16.564 dossiers behandeld. Gemiddeld behandelde Leefmilieu Brussel 1.380 premieaanvragen/maand in 2014. In 2013 werden in totaal 21.480 dossiers behandeld, wat een maandelijks gemiddelde van 1.790 dossiers oplevert. Deze cijfers blijven vrij stabiel.

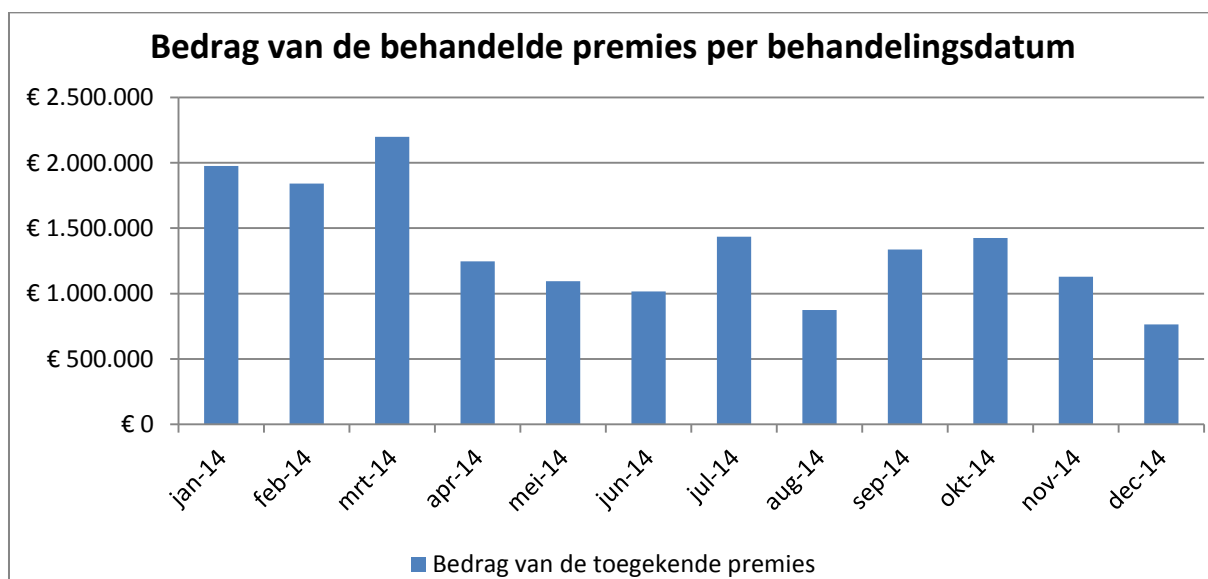

Figuur 25 - Aantal behandelde premies per behandelingsdatum

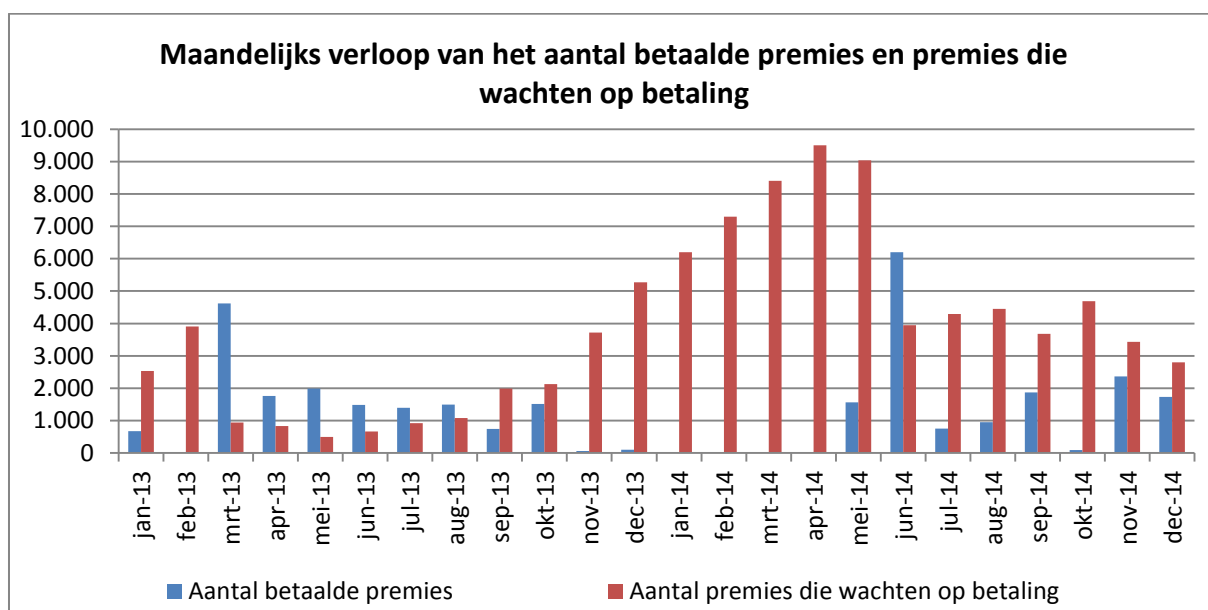
In januari en februari worden de dossiers behandeld die op het einde van het voorgaande jaar of het begin van 2014 werden ingediend. De meeste afgewezen premies worden tijdens deze periode vooral geweigerd omdat ze vanuit administratief oogpunt niet in orde zijn (bijvoorbeeld omdat ze niet vergezeld zijn van een factuur voor het in aanmerking komende jaar, of omdat de werken nog niet voltooid zijn en de aanvrager zijn dossier te snel opstuurt). Het groot aantal aanvragen dat in augustus werd afgewezen, beantwoordt aan dossiers die in juli werden ingediend, om de hierboven aangehaalde redenen. De cijfers voor november en december vertonen een dalende trend ten opzichte van de rest van het jaar. Deze resultaten vallen samen met de verhuizing van de dienst, waarbij de medewerkers werden geconfronteerd met technische problemen en een aantal aanpassingen in de manier van werken.

Figuur 26 - Bedrag van de behandelde premies per behandelingsdatum

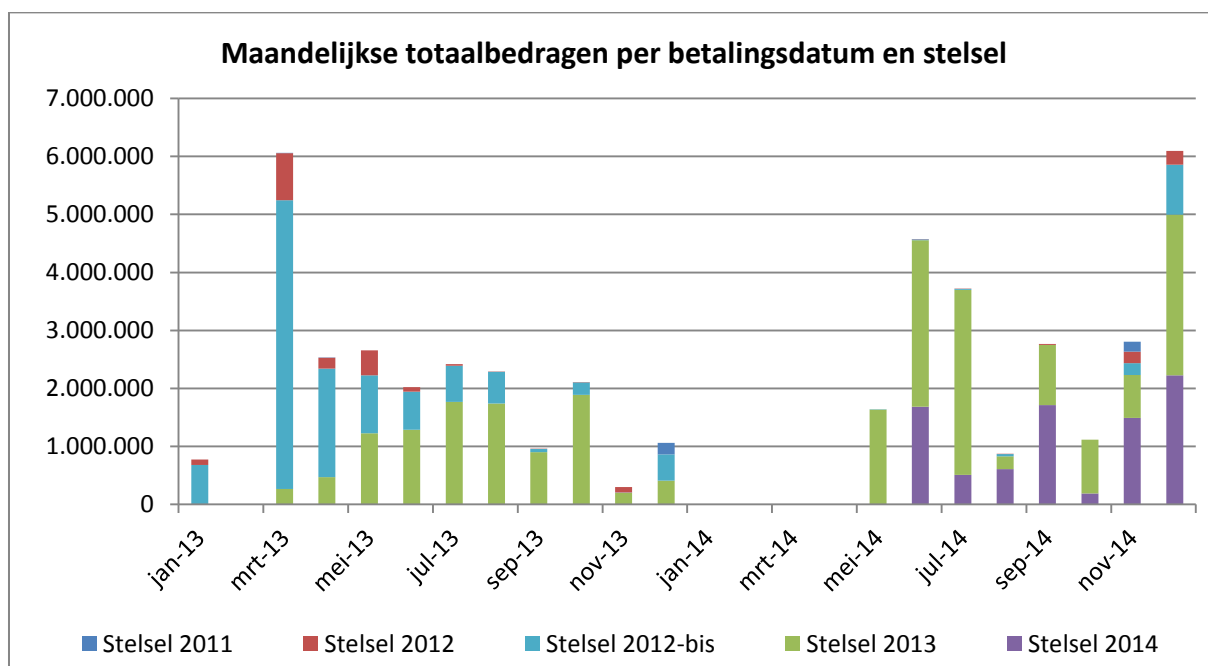
4. ANALYSE VAN HET AANTAL BETAALDE PREMIES

Figuur 27 - Maandelijks verloop van de betaling van de premies

De uitputting van de begroting 2013 en de hausse in de aanvragen in juli worden vertaald in een immer toenemend aantal premies in afwachting van betaling. Er kon geen enkele premie betaald worden tussen november 2013 en mei 2014, met als gevolg een enorme betalingsachterstand in 2014.

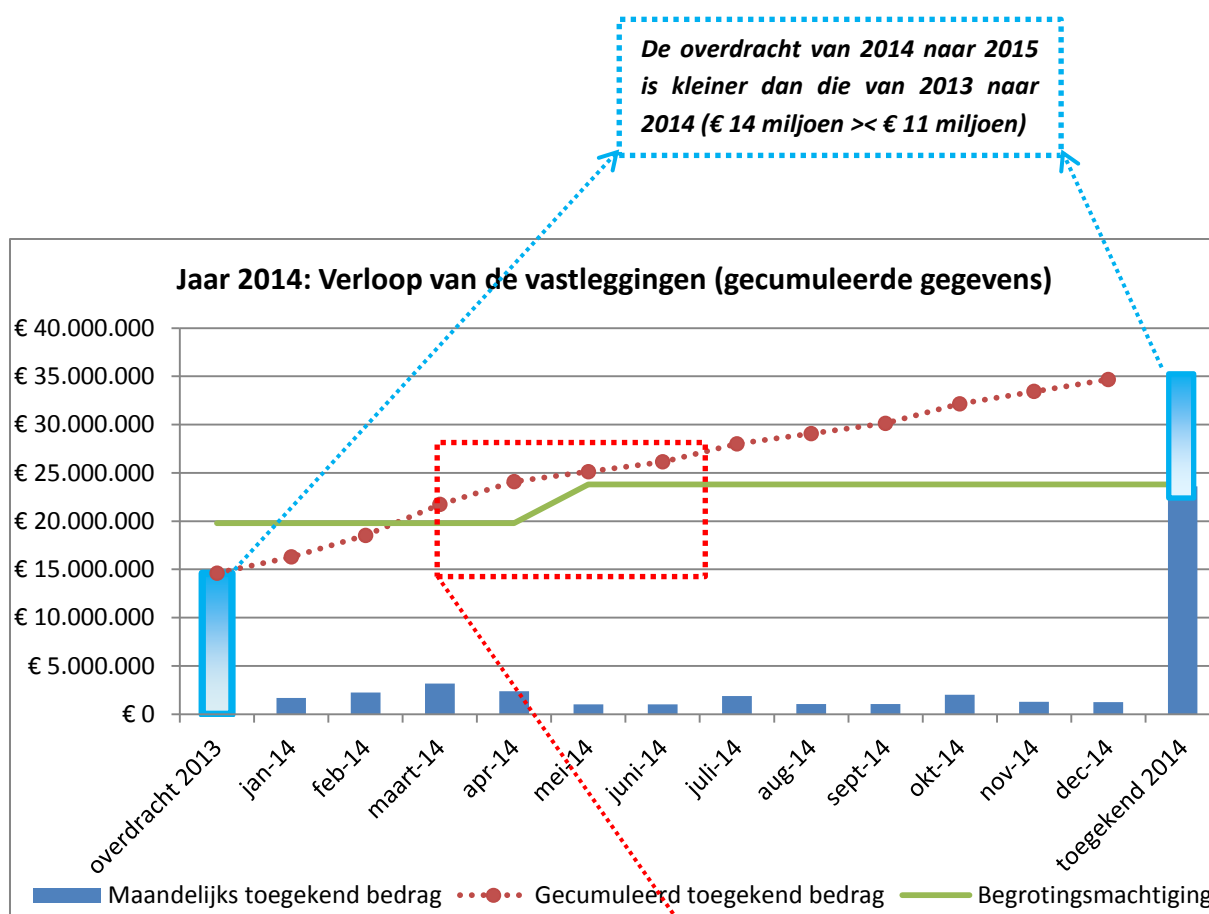
Figuur 28 - Maandelijks betaalde bedragen, alle premiestelsels samengeteld

Sommige premies die tot een stelsel van voor 2013 behoren, werden nog op het einde van het jaar uitbetaald: het betreft vastleggingen van premiebeloftes voor premies die ingediend werden na ontvangst van de stedenbouwkundige vergunning maar die toegekend werden aan de voorwaarde van de indieningsdatum van de premieaanvraag.

5. INSTRUMENT VOOR BEGROTINGSWAARSCHUWING

Leefmilieu Brussel gebruikt de studie van het verloop van het gemiddelde maandbedrag als instrument om het risico op uitputting van het budget te beoordelen. Als we in dezelfde grafiek de beschikbare kredietmachtigingen en de maandelijkse gecumuleerde bedragen voor 2014 opnemen, dan stellen we vast dat er vanaf begin 2014 een risico op uitputting van de begroting 2014 bestond (gelet op de dreigende overschrijding van de groene lijn door de rode lijn); op dat ogenblik werd er beslist om bijkomende kredieten in opdracht 22 toe te kennen, afkomstig van de projectoproep 'Voorbeeldgebouwen 2014' (optrekken van de groene lijn).

Figuur 29 - Evolutie van het totaalbedrag van vastleggingen in 2014

De overheveling van het BATEX budget naar de energiepremies heeft het mogelijk gemaakt om de totale begrotingsmachtiging op te trekken.

Uit de gecumuleerde bedragen blijkt dat de begrotingslimiet in maart 2014 is overschreden. Dat is onder andere het gevolg van het uitstel van betaling van de premies van de voorgaande jaarstelsels naar de begroting van 2014. In mei 2014 werd het budget van de projectoproep 'Voorbeeldgebouwen 2014' bij het budget energiepremies gevoegd, waardoor de begrotingsmachtiging kon worden opgetrokken en de premies opnieuw konden worden uitbetaald. Ondanks deze overbrenging, was er een overdracht van 2014 naar 2015. Hoewel deze overdracht aanzienlijker is dan gewoonlijk, is hij toch kleiner dan die van 2013 naar 2014.

6. KLACHTEN: INDIENING, BETALING, BEHANDELING, GOEDKEURING OF AFWIJZING

De dienst heeft 16.564 premieaanvragen behandeld in 2014. De dienst technisch beheer en klachtenbeheer heeft op het jaarbudget 448 klachten gekregen die verband hielden met afgesloten dossiers. Dat zijn er ongeveer een kwart minder dan in 2013.

De belangrijkste klachten waren:

- een betwisting van een afwijzing van een premieaanvraag;
- een betwisting van een toegekend bedrag.

220 van de 448 klachten (49%) hebben geleid tot het heropenen van het dossier ten gunste van de aanvrager. De overige klachten werden als ongegrond afgewezen om de volgende redenen:

1. de premieaanvraag werd te laat opgestuurd of de bijkomende informatie werd niet binnen de gestelde termijn opgestuurd (57%);
2. de technische voorwaarden voor de toekenning van de premie werden niet vervuld (24%);
3. de klacht werd niet binnen de termijn van één maand volgend op de verzending van de beslissing ingediend (14%).

De 220 heropeningen van premiedossiers gebeurden om vier redenen:

1. de aanvraag gebeurde wel degelijk binnen de gestelde termijn of de bijkomende informatie werd tijdig ingediend;
2. er werd een fout begaan bij de behandeling (fout bij de berekening van het bedrag, bijlage niet in aanmerking genomen, enz.);
3. de aannemer of aanvrager had de aanvraag niet correct ingevuld, waardoor de premieaanvraag niet correct kon worden beoordeeld. Aan de hand van de correctie die bij de klacht werd gevoegd, werd de oorspronkelijke beslissing bijgesteld.
4. Bij de analyse van de klacht worden de technische voorwaarden nageleefd.

DEEL III: VERGELIJING OVER VERSCHILLENDE JAREN

1. VERLOOP VAN HET BUDGET EN DE BEDRAGEN IN 2014 (VERGELEKEN MET DE STELSELJAREN 2013-2014)

Tabel 28 - Vergelijking van de stelseljaren 2013 en 2014 in termen van aantallen en bedragen van toegekende premies

Premietype		2013			2014		
		Aantal	Bedrag	Gemiddeld bedrag	Aantal	Bedrag	Gemiddeld bedrag
A1	Energieaudit	75	€ 94.006	€ 1.253	55	€ 90.512	€ 1.646
A2	Haalbaarheidsstudie	15	€ 48.337	€ 3.222	7	€ 22.980	€ 3.283
A4	Energieboekhouding	1	€ 108.815	€ 108.815	6	€ 26.676	€ 4.446
A5	Blowerdoor test	31	€ 17.512	€ 565	28	€ 19.562	€ 699
B1	Dakisolatie	1.253	€ 2.606.318	€ 2.080	2.029	€ 4.037.144	€ 1.990
B10	Passief- / laag energetisch gebouw	56	€ 1.876.254	€ 33.505	38	€ 1.247.146	€ 32.820
B2	Muurisolatie	821	€ 6.032.381	€ 7.348	1.062	€ 3.275.160	€ 3.084
B3	Vloerisolatie	149	€ 234.030	€ 1.571	361	€ 512.665	€ 1.420
B4	Plaatsing van isolerende beglazing	4.332	€ 6.668.923	€ 1.539	3.096	€ 1.654.922	€ 535
B5	Groendak	16	€ 22.054	€ 1.378	59	€ 81.485	€ 1.381
B7	Buitenzonnewering	185	€ 59.744	€ 323	249	€ 100.091	€ 402
B8	Gecontroleerde mechanische ventilatie	220	€ 521.722	€ 2.371	251	€ 529.007	€ 2.108
C1	Condensatieketel	2.164	€ 3.632.706	€ 1.679	2.495	€ 1.678.681	€ 673
C1-B	Renovatie van de stookplaats	1	€ 8.193	€ 8.193	4	€ 23.568	€ 5.892
C2	Doorstroomgasboiler	385	€ 167.826	€ 436	1.002	€ 357.256	€ 357
C3	Warmteregulatie	1.419	€ 331.739	€ 234	1.902	€ 426.702	€ 224
C4	Warmtepomp	39	€ 157.228	€ 4.031	32	€ 124.061	€ 3.877
D1	Zonneboiler	61	€ 304.888	€ 4.998	39	€ 148.619	€ 3.811
D2	Fotovoltaïsche zonnepanelen	4	€ 3.956	€ 989	6	€ 34.123	€ 5.687
D3	Hernieuwbare energiebronnen	1	€ 69.404	€ 69.404	1	€ 2.060	€ 2.060
E1	Warmtenet	3	€ 409.006	€ 136.335			
E2	Installatie voor warmtekrachtkoppeling	12	€ 492.212	€ 41.018	13	€ 438.818	€ 33.755
E4	Verlichtingsinstallaties	20	€ 61.058	€ 3.053	15	€ 139.816	€ 9.321
E5	Frequentieregelaar	57	€ 12.316	€ 216	91	€ 29.858	€ 328
E6	Alle overige apparaten				6	€ 218.231	€ 36.372
F	Energiezuinige huishoudtoestellen	2.209	€ 411.938	€ 186	3.843	€ 835.860	€ 218
		13.529	€ 24.352.564		16.690	€ 16.055.003	

Opmerkingen:

- De sterke verlaging van bepaalde premiebedragen heeft het gemiddelde bedrag van de ontvangen premies sterk doen inkrimpen (B2 – isolatie van de muren, B4 – isolerende beglazing en C1 – condensatieketel). Daardoor kon het budget van het stelsel van 2014 na de effecten van de stelsels 2012 en 2013 binnen zijn enveloppe blijven. De B4-premie (beglazing) is hiervan een goed voorbeeld: nadat het premiebedrag fors naar beneden ging, werden er ook veel minder premieaanvragen ingediend. Dat is niet het geval voor de C1-premie (condensatieketel) waarvan de aanvragen niet verminderd zijn ondanks een relatief laag premiebedrag.
- De administratieve vereenvoudiging van het aanvraagformulier voor de C-premies (energie-efficiënte verwarming) via één enkel formulier voor de C1/C2-premie had een positief effect op de aanvragers, omdat zij de C2-premie ontvingen zonder hiervoor het juiste vakje voor de bonus te hebben aangekruist.
- Het aantal aanvragen voor energiezuinige huishoudtoestellen ging fors de hoogte in in 2014. Het budget verdubbelde bijna.
- Het aantal aanvragen voor dakisolatiepremies ging met bijna 50% naar boven. Dit is te verklaren doordat er in 2013 een maximaal aantal van twee premieaanvragen van het type B werd opgelegd. Deze limiet werd afgeschaft in 2014.
- Het begrotingsaandeel van de B10-premie (passief/lage-energie) ging van bijna 8% naar bijna 10 % ondanks een sterke terugval van het premiebedrag per m².

BESLUIT: HET HUIDIGE SYSTEEM

1. HET SYSTEEM VAN ENERGIEPREMIES

Als uithangbord van een stimulerend en duurzaam energiebeleid zijn energiepremies een investeringssteunmaatregel die Brusselaars informeert en stimuleert, zodat zij de juiste keuze maken bij de energierenovatie van een gebouw en hun energieverbruik - en factuur - kunnen terugschroeven. De premies leveren aldus een niet geringe bijdrage tot de geïntegreerde doelstellingen van het Gewest wat betreft het "Lucht-Klimaat-Energieplan" voor 2020, 2030 en 2050.

Bovendien ondersteunt het systeem een keuze van oplossingen die, zowel voor renovaties als voor nieuwbouw, energie-efficiënter - zo niet vernieuwender - zijn dan wat de markt spontaan aanbiedt. Het ondersteunt bovendien ook de Brusselse renovatie- en bouwmarkt.

Energiepremies worden sinds 2004 uitgekeerd en hebben sindsdien aan bekendheid en belang gewonnen. In 2014 vertegenwoordigden ze een jaarbegroting van € 23,5 miljoen, voor iets meer dan 15.500 uitgekeerde premies.

Van 2004 tot 2011 werd het systeem van de energiepremies uitgevoerd door SIBELGA. Vandaag wordt het technisch en administratief beheerd door het BIM, terwijl de GOB het boekhoudkundige luik voor zijn rekening neemt.

Concreet berust het systeem van de energiepremies op 3 pijlers:

- Een **uitvoeringsprogramma** dat elk jaar de technische en financiële kenmerken van de premies definieert; de jaarlijkse herziening zorgt ervoor dat het wordt afgestemd om de meest geavanceerde technologieën die op de markt beschikbaar zijn;
- Een **begrotingsmachtiging** die de beschikbare jaarlijkse begroting voor het premiestelsel bepaalt;
- Een **interministerieel protocolakkoord** dat de procedure van de betaling van de premies vlotter laat verlopen.

Sinds 2011 wordt bovendien rekening gehouden met **sociale maatstaven**. Dit betekent dat men bij de berekening van het premiebedrag rekening houdt met 3 inkomenscategorieën en dat woningen die in een RVOHR-zone gelegen zijn, automatisch een verhoogde premie krijgen.

Voor de renovatie van woningen zijn de energiepremies complementair aan en cumuleerbaar met de renovatiepremie en de Brusselse Groene Lening.

2. 2015: DE GEVOLGEN VAN HET SUCCES VAN 2012-2014 EN ZIJN GROTE SCHULD

Hoewel het aantal premies relatief stabiel blijft sinds 2005, kent het toegekende bedrag in 2014 een stijging ten opzichte van de vorige jaren, wat ook het geval is voor 2013 (behalve 2009, waar het hogere bedrag wordt toegeschreven aan de betoelaging van tal van fotovoltaïsche installaties).

Medio 2012 beslist het Gewest om het bedrag van de vijf premies aanzienlijk op te trekken als gevolg van de afschaffing van de federale belastingvermindering voor energiebesparende maatregelen. Deze maatregel leidt tot een grootschalige indiening van premieaanvragen, met als gevolg een vertraging in de behandeling van de dossiers en de overdracht van een flink aantal dossiers naar

2013. Deze veranderingen zijn behouden in het stelsel en het jaar 2013. Om al deze redenen bedroeg de gekende schuld eind 2013 € 14.000.000, over te dragen op de begroting 2014 met een totaal van € 21,5 miljoen, plus een aanzienlijk aantal nog niet gecodeerde premies, die, na behandeling, nog eens € 5 miljoen bleken te vertegenwoordigen.

Om deze schuld te vereffenen werden 2 pistes gevolgd:

1. de **verlaging van het premiebedrag** van de premies die in 2014 werden uitgekeerd door het premiestelsel aan strengere financiële voorwaarden te onderwerpen, en
2. de **verhoging van de begrotingsbasis** door de vastlegging van € 5 miljoen voor premies van het budget 'Energie' (projectoproep 'Voorbeeldgebouwen 2014') over te hevelen naar het budget van het BIM.

Begin 2015 bedroeg de overgehevelde schuld ongeveer € 11 miljoen.

3. DE RESULTATEN: WIE KRIJGT DE PREMIE EN WAARTOE DIENT DE PREMIE?

Gaat men dieper in op het effect op de begroting van 2014, dan stelt men vast dat de premies:

- vooral werden toegekend aan **gezinnen**, die 9 op de 10 premies ontvingen, wat 65% van het totale uitgekeerde bedrag vertegenwoordigt. deze premies gingen voor 67% naar de bewoners van de woningen;
- vooral betrekking hadden op werken aan de **woningen**: dat was het geval voor 98% van de toegekende premies, wat 86% van het uitgekeerde totaalbedrag vertegenwoordigt;
- bijna alle betrekking hadden op **renovatiewerken**: meer dan 99% van de premies en meer dan 95% van het totaalbedrag;
- in de eerste plaats werden aangewend om gebouwen te isoleren (ongeveer 3/4 van de bedragen), vervolgens om energiebesparende systemen en toestellen (verwarming en huishoudtoestellen) te installeren en tot slot om energie-efficiënte investeringen te doen.

Het systeem van aanpassing van de premies aan de inkomens heeft zijn doel bereikt: gezinnen met een laag inkomen genieten doorgaans een grotere terugbetaling van hun investering dan andere gezinnen.

Het systeem heeft ook neveneffecten: de vaststelling dat er bij de aanvragers een aanzienlijk aantal huiseigenaars-bewoners zijn, doet de vraag van de energierenovatie van huurwoningen rijzen en induceert in 2012 de voorbereiding van een technisch-juridische studie over de 'huisvestingskosten' met de bedoeling om, bij renovaties, de verlaagde energiekosten te verdelen tussen de eigenaar en de huurders.

4. KORTOM, EEN SUCCESVOL EN ENERGIEBESPAREND SYSTEEM ...

Na 10 jaar investeringssteun heeft het systeem aangetoond dat het aanslaat bij de Brusselaars en dat het inderdaad de energie-efficiëntie van gebouwen verhoogt.

Tussen 2004 en 2012 hebben alle toegekende premies **een totale jaarlijkse energiebesparing van 1,2% opgeleverd voor het Gewest**. Het gaat om een besparing die cumulatief is, omdat de effecten

van de verbeteringen aan gebouwen blijven duren tot lang na de toekenning van de premie. Gelet op de stijgende energieprijzen is dit dan ook een economisch rendabel instrument voor het Gewest.

5. DAT GESTEUND WORDT DOOR BEPROEFDE INSTRUMENTEN DIE VOORTDUREND WORDEN BIJGESTELD.

De 3 pijlers van het systeem werden uitgebreid beproefd door de toestroom van aanvragen in 2012-2013 en de daaruit voortvloeiende schuld en aanzuiveringsmaatregelen. Hun gezamenlijke werking blijft bemoedigende resultaten opleveren.

Algemeen heeft het systeem het belang aangetoond van een sterk informatiesysteem, dat voortdurend wordt beoordeeld en bijgesteld. Het werd verder geoptimaliseerd door de invoering van een informaticatoepassing voor de behandeling van de premies in 2012.

Er kunnen evenwel een aantal technische aanbevelingen worden geformuleerd: een stabilisering van het premiestelsel over een langere periode dan één jaar bijvoorbeeld, zou de aanvragers ten goede komen, omdat zij hun werkzaamheden dan beter zouden kunnen inplannen.

Tot slot blijkt uit de analyse van de resultaten dat sommige 'niches' van aanvragers nog onvoldoende worden bereikt, namelijk de verenigingen van mede-eigenaars.

